

**Informacje o charakterze ilościowym i jakościowym
dotyczące adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Sochaczewie
podlegające ogłoszeniu
na dzień 31.12.2023 roku**

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	3
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA INFORMACJI DOTYCZĄCYCH ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W SOCHACZEWIE	4
3. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RYZYKAMI	6
4. ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SOCHACZEWIE	8
5. INFORMACJE O RYZYKACH W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SOCHACZEWIE	9
5.1. RYZYKO KREDYTOWE.....	9
5.2. RYZYKO KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ	14
5.3. RYZYKO PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA	16
5.4. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ	19
5.5. RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO -NIE OBJĘTE NORMAMI NADZORCZYMI JEDNAK ZNACZĄCO WPŁYWAJĄCE NA PRAWDŁOWE I EFEKTYWNE FUNKCJONOWANIE BANKU ORAZ WZROST JEGO BEZPIECZEŃSTWA KAPITAŁOWEGO(ZASILANIE FUNDUSZY WŁASNYCH)	23
5.6. RYZYKO RYNKOWE, W TYM RYZYKO WALUTOWE	24
5.7. RYZYKO OPERACYJNE W TYM RYZYKO PRAWNE, PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI, RYZYKO IT	26
5.8. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI	28
5.9. RYZYKO KAPITAŁOWE W TYM RYZYKO NADMIERNEJ DŹWIGNI FINANSOWEJ.....	30
6. FUNDUSZE WŁASNE	31
6.1. INFORMACJE PODSTAWOWE.....	31
6.2. STRUKTURA FUNDUSZY WŁASNYCH.....	31
6.3. WARTOŚĆ BILANSOWA FUNDUSZY	32
7. REGULACYJNE WYMOGI KAPITAŁOWE.....	32
7.1. WYMÓG Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO.....	33
7.2. WYMÓG Z TYTUŁU RYZYKA RYNKOWEGO	34
7.3. WYMÓG KAPITAŁOWY Z TYTUŁU PRZEKROCZENIA LIMITU KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ	34
7.4. WYMÓG KAPITAŁOWY Z TYTUŁU PRZEKROCZENIA PROGU KONCENTRACJI KAPITAŁOWEJ	34
7.5. WYMÓG KAPITAŁOWY NA RYZYKO OPERACYJNE	35
8. SZACOWANIE KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO.....	36
9. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W SOCHACZEWIE.....	39
9.1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM.....	40
9.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ.....	44
9.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM EKSPozyCJI ZABEZPIECZONYCH HIPOTECZNIE	48
9.4. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KREDYTOWYM EKSPozyCJI DETALICZNYCH.....	49
9.5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM REZYDUALNYM	50
9.6. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA	51
9.7. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM OPERACYJNYM.....	57
9.8. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM STOPY PROCENTOWEJ	59
9.9. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WYNIKU FINANSOWEGO	63
9.10. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM WALUTOWYM	64
10. ZARZĄDZANIE W ZAKRESIE EKSPozyCJI NIEOBSŁUGIWANYCH I RESTRUKTURYZOWANYCH	65
11. EKSPozyCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM.....	68
12. WYMOGI KAPITAŁOWE NA KWOTY EKSPozyCJI SEKURYTYZACYJNYCH WAŻONE RYZYKIEM	69
13. DŹWIGNIA FINANSOWA	69
14. UJAWNIEŃ INFORMACJI NA PODSTAWIE REKOMENDACJI Z KNF	69
15. UJAWNIAŃ INFORMACJI NA PODSTAWIE REKOMENDACJI H.....	71
16. POLITYKA WYNAGRADZANIA.....	71
17. NAJWAŻNIEJSZE WSKAŹNIKI.....	73
18. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W SOCHACZEWIE	76

1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie z siedzibą w Sochaczewie przy ul. Władysława Reymonta 18, został założony w 1899 roku. Bank jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla Łódź Śródmieście w Łodzi XX Wydział Gospodarczy KRS w dniu 08.07.2003 roku pod numerem KRS 0000166084. Bank posiada numer statystyczny REGON 000509353 nadany w dniu 29 grudnia 2009 roku oraz NIP 8370008015 nadany w dniu 25 października 1993 roku.

Kod LEI Banku 259400DYMP3J85BRB032.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie do końca 1992 roku funkcjonował w strukturze BGŻ, następnie w maju 1993 roku podpisał umowę zrzeszeniową z niezależnym bankiem zrzeszającym – Bankiem Unii Gospodarczej S.A. w Warszawie. W marcu 2002 roku doszło do połączenia 6-ciu banków regionalnych i utworzono Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie. W dniu 18 marca 2002 roku Bank Spółdzielczy w Sochaczewie podpisał umowę zrzeszenia i stał się akcjonariuszem tego Banku. W dniu 31.12.2015 r. Bank podpisał umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i tym samym stał się jego uczestnikiem.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie wg stanu na dzień 31.12.2023 roku posiadał zaangażowanie kapitałowe w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w kwocie 6 260 tys. zł., z czego wysokość zaangażowania z tytułu akcji wynosiła 2 167 tys. zł, z tytułu obligacji podporządkowanych emitowanych przez BPS S.A. 4 093 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w bilansie Banku występowało zaangażowane kapitałowe z tytułu akcji emitowanych przez IT Card Centrum Technologii Płatniczych S.A. w wysokości 470 tys. zł.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie jest samodzielną i samofinansującą się jednostką organizacyjną, posiadającą osobowość prawną.

W 2023 roku Bank prowadził działalność w złotych i walutach (EUR i USD) w ramach n/w struktury organizacyjnej:

- 1) Centrala Banku Spółdzielczego w Sochaczewie, ulica Władysława Reymonta 18;
- 2) Oddział w Sochaczewie, ul. Władysława Reymonta 18;
- 3) Oddział w Młodzieszynie, ul. Walk nad Bzurą 10B;
- 4) Oddział w Nowej Suchej, Nowa Sucha 39;
- 5) Oddział w Rybnie, ul. Wyszogrodzka 8;
- 6) Oddział w Teresinie, ul. Torowa 2;
- 7) Filia Nr 1 w Sochaczewie, ul. Pokoju 13;
- 8) Punkt Obsługi Klienta w Sochaczewie, Al. 600-lecia 39;

9) Punkt Obsługi Klienta w Sochaczewie, ul. Gawłowska 45;

10) Punkt Obsługi Klienta w Lesznie ul. Sochaczewska 22.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku pracują w centralnym systemie informatycznym.

2. Podstawa sporządzenia informacji dotyczących adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Sochaczewie

Realizując postanowienia Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Sochaczewie oraz zapisy :

- 1) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (z późn.zm – zwanego dalej Rozporządzeniem CRR);
- 2) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (z późn.zm – zwanej dalej Dyrektywą CRD);
- 3) Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do publicznego ujawniania przez instytucje informacji, o których mowa w części ósmej tytułu II i III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013, rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1555, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/200 i rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2295;
- 4) Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2021/763 z dnia 23 kwietnia 2021 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do sprawozdawczości nadzorczej w obszarze minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych oraz podawania tego wymogu do wiadomości publicznej;
- 5) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 6) Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym;
- 7) Ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 12 maja 2018r.;
- 8) Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym;

- 9) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 10) Uchwały nr 289/2020 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 9 października 2020 r. w sprawie wydania Rekomendacji Z dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach.
- 11) Wytycznych EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 dotyczących ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych (Wytyczne EBA/2018/10);
- 12) Wytycznych EBA/GL/2022/13 z dnia 12 października 2022 r. zmieniających wytyczne EBA/GL/2018/10 dotyczące ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych (Wytyczne EBA/2022/13);
- 13) Uchwały nr 8/2013 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie wydania Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach;
- 14) Uchwały nr 59/2015 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie wydania Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków;
- 15) innych wytycznych i Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB).

Bank jest obowiązany ujawniać informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej w zakresie określonym w tych przepisach.

W procesie Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego (ICAAP) w 2023 roku Bank wykorzystywał obowiązujące banki przepisy prawa oraz krajowe i unijne ostrożnościowe regulacje nadzorcze w zakresie wyliczania wymogów kapitałowych, a w szczególności: posiadać fundusze własne, w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 118 Rozporządzenia CRR, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności (art. 127 Prawa bankowego) oraz utrzymywać ich sumę na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości (art. 128 ust. 1 Prawa bankowego):

- 1) wartość wynikająca ze spełnienia wymogów w zakresie funduszy własnych, o których mowa w art. 92 Rozporządzenia CRR
- 2) oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny) -
- 3) zawsze spełniać wymogi w zakresie funduszy własnych określone w art. 92 Rozporządzenia CRR, to jest:
  - a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I na poziomie 4,5 %;

b) współczynnik kapitału Tier I na poziomie 6 %;

c) łączny współczynnik kapitałowy na poziomie 8 %.

a także:

- posiadać należyte, skuteczne i kompletne strategie i procedury służące do oceny i stałego utrzymywania kwoty, rodzaju i struktury kapitału wewnętrznego, które uważają za odpowiednie do zabezpieczenia rodzaju i skali ryzyka, na które są lub mogą być narażone.

(art. 73 Dyrektywy); lub

- opracować i wdrożyć strategie i procedury szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego – skuteczne, kompleksowe i adekwatne do charakteru, skali i złożoności działalności Banku. (Prawo bankowe -Art. 128 ust. 1 i 2);- poddawać te strategie i procedury regularnym przeglądom wewnętrznym, których zadaniem jest zapewnienie utrzymania ich kompleksowości oraz proporcjonalności w stosunku do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.. (Dyrektywa)/

- dokonywać regularnych przeglądów strategii i procedur szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego (Prawo bankowe).

3. Cele i zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami

Działalność bankowa jest nierozłącznie związana z występowaniem ryzyka wynikającego zarówno z zewnętrznego otoczenia Banku jak i zachodzących w nim procesów wewnętrznych.

Istotność poszczególnych ryzyk w działalności Banku jest zmienna w czasie i ma związek ze zmieniającymi się czynnikami zewnętrznymi (zmiany przepisów prawa, sytuacji gospodarczej, zmiany na lokalnym rynku usług finansowych itp.), na które Bank nie ma wpływu oraz czynnikami wewnętrznymi (ilościowy i jakościowy rozwój Banku, poszerzanie oferty, zmiany organizacyjne itp.), które Bank kształtuje w oparciu o przyjętą strategię swojej działalności. Za ryzyka istotne w swojej działalności Bank uznaje ryzyka związane z obszarami działalności wpływającymi znacząco na generowane wyniki oraz ryzyka objęte szczególnymi regulacjami i nadzorczymi normami ostrożnościowymi.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, w Banku za ryzyka istotne uznaje się:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko koncentracji zaangażowań,
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 4) ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe),
- 5) ryzyko operacyjne (w tym ryzyko prawne, prowadzenia działalności, ryzyko IT),
- 6) ryzyko płynności i finansowania,
- 7) ryzyko kapitałowe, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,

- 8) ryzyko braku zgodności
- 9) ryzyko wyniku finansowego - nie objęte normami nadzorczymi, jednak znacząco wpływające na prawidłowe funkcjonowanie Banku oraz wzrost jego bezpieczeństwa kapitałowego (zasilanie funduszy własnych).

Ryzyka uznane za istotne w działalności Banku wydzielone zostały do odrębnego zarządzania na podstawie pisemnych procedur. W związku ze zmieniającymi się uwarunkowaniami działalności Banku istotność ryzyk podlega okresowemu przeglądowi pod kątem ich wpływu na bieżące i perspektywiczne funkcjonowanie i rozwój Banku oraz adekwatności przyjętych procedur i modeli zarządzania nimi.

Równocześnie działalność Banku narażona jest na inne rodzaje ryzyka, które z uwagi na swoją trudnomierzalność oraz relatywnie niski poziom nie zostały wyodrębnione do indywidualnego zarządzania. Bank uznaje je za nieistotne w działalności bankowej, jednak monitoruje ich poziom w procesie adekwatności kapitałowej ICAAP.

Do grupy ryzyk nieistotnych zaliczono:

- 1) ryzyko otoczenia makroekonomicznego,
- 2) ryzyko rezydualne,
- 3) ryzyko strategiczne,
- 4) ryzyko utraty reputacji,
- 5) ryzyko transferowe,
- 6) ryzyko modeli,

W przypadku gdy przyjęte kryteria oceny profilu któregoś z ryzyk uznawanych za nieistotne osiągną poziom nieakceptowalny, ryzyko to zostanie uznane za istotne w Banku i objęte zarządzaniem w ramach procesu ICAAP oraz działaniami przywrócenia poziomu uznanego za akceptowalny.

Ryzyko rezydualne, choć uznane w Banku za nieistotne, objęte zostało indywidualnym zarządzaniem na mocy odrębnych przepisów nadzorczych.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze). Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem.

4. Organizacja zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza, w tym Komitet Audytu,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym
4. Komitet Zarządzania Ryzykami,
5. Komitet Kredytowy,
6. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
7. Stanowisko ds. Zgodności,
8. Stanowisko Analityków Kredytowych,
9. Stanowisko Restrukturyzacji i Windykacji,
10. Stanowisko Monitoringu,
11. Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne banku- pierwsza linia obrony,
12. Audyt wewnętrzny Spółdzielni Ochrony.

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

W 2018 roku nadzór na ryzykami istotnymi został powierzony Prezesowi Zarządu.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- identyfikacja ryzyka, polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- pomiar ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem, polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- monitorowanie, polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- raportowanie, obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz.

5. Informacje o ryzykach w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie

5.1. Ryzyko kredytowe

1. Ryzyko kredytowe to ryzyko, że kredytobiorca nie wywiąże się z warunków umowy kredytowej i (z braku chęci lub możliwości) nie będzie w stanie dokonać spłaty kapitału i odsetek.
2. Ryzyko kredytowe w szerszym ujęciu, rozumiane jest jako ryzyko utraty wartości (obniżenia jakości) aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych, które mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa depozytów gromadzonych przez Bank, obniżyć lub nawet wykluczyć rentowność, wywierając w rezultacie negatywny wpływ na wysokość kapitału.
3. Ryzyko kredytowe identyfikowane jest na podstawie:
  - 1) bieżącej oceny sytuacji makroekonomicznej oraz rynku lokalnego;
    - a) uwarunkowań rynkowych, do których zalicza się zmiany płynności rynków, zmiany stóp procentowych, zmiany cen papierów wartościowych i innych czynników rynkowych,
    - b) oceny trendów i perspektyw, zarówno rynkowych, jak i gospodarczych oraz politycznych,
    - c) śledzenie wydarzeń na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym,
  - 2) analizy sytuacji Banku, w tym:
    - a) przyczyn pogorszenia się wskaźników odzwierciedlających ryzyko kredytowe w Banku,
    - b) analizy porównawczej sytuacji bieżącej z historycznymi okresami w przeszłości,
    - c) analizy realizacji Strategii oraz Planu Finansowego pod względem wykonania założeń dotyczących działalności kredytowej oraz poziomu ryzyka kredytowego w Banku,
    - d) analizy zachowań oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i kontrahentów Banku.

1. Ryzyko kredytowe rozpatrywane jest w Banku w dwóch aspektach:

- 1) ryzyka pojedynczej transakcji,
- 2) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
- 2) ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity),
- 3) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,

- 4) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 5) wdrażanie technik redukcji ryzyka,
- 6) zarządzanie ryzykiem rezydualnym,
- 7) wyliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- 8) kontrola jakości i skuteczności zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku odbywa się w sposób scentralizowany. Ryzyko kredytowe w Banku podlega monitorowaniu, analizie i ocenie przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz.

W cyklach miesięcznych Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w ramach informacji zarządczej przedkłada Zarządowi Banku informację w zakresie zaangażowania Banku w produkty kredytowe, jakości portfela kredytowego i wybrane wskaźniki obrazujące portfel kredytowy.

Pomiar i ocena profilu ryzyka portfela kredytowego odbywa się w cyklach miesięcznych i kwartalnych, raporty zawierają zestawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza kwartalna przeprowadzana jest według stanu na ostatni dzień kwartału i przygotowywana do końca miesiąca po zakończonym kwartale. Wyniki pomiarów zestawiane są w celach porównawczych z kwartałem poprzednim i analogicznym roku poprzedniego. Raporty są przedmiotem obrad Komitetu Zarządzania Ryzykami i prezentowane Zarządowi Banku. Rada Nadzorcza Banku z informacją o ryzyku kredytowym zapoznaje się w cyklach półrocznych.

Bank prezentuje ostrożnościowe podejście do ryzyka i optymalizacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Oddziały Banku są zobowiązane:

- 1) sprawdzić, czy wnioskodawca nie figuruje w rejestrach klientów nie wywiązujących się ze zobowiązań wobec banków, prowadzonych przez Związek Banków Polskich oraz w Biurze Informacji Kredytowej,
- 2) sprawdzić, czy wnioskodawca nie korzysta już z produktów kredytowych w Oddziale Banku lub też czy nie złożył wniosków o zaangażowanie w innych Oddziałach Banku,
- 3) ustalić wysokość zaangażowania Banku w stosunku do wnioskodawcy i grupy podmiotów powiązanych z nim kapitałowo i organizacyjnie.

Bank kontynuuje politykę kredytową minimalizującą ryzyko kredytowe, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty.

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

Działania systemowo - organizacyjne ograniczania ryzyka kredytowego w szczególności polegają na przyjęciu przez Bank odpowiedniej strategii i polityki kredytowej, a następnie przyjęciu i stałym dostosowywaniu i doskonaleniu adekwatnych procedur kredytowych (metodyki oceny zdolności kredytowej, instrukcje, regulaminy, wytyczne i inne zalecenia), które służą realizacji zamierzonych celów, a także limitowaniu ryzyka kredytowego poprzez ograniczanie nadmiernej koncentracji kredytów, dopuszczalnego, akceptowanego poziomu należności zagrożonych w portfelu kredytowym, ustalenia podziału kompetencji decyzyjnych i innych. Działania te wspomagać powinny przedsięwzięcia organizacyjno-kadrowe, a w szczególności:

- a) organizacja bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
- b) prawidłowa organizacja przepływu informacji,
- c) odpowiedni dobór i szkolenie kadr,
- d) organizacja skutecznego nadzoru nad działalnością kredytową

Działania realizacyjne w zakresie ograniczania ryzyka kredytowego polegają na przestrzeganiu przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych w tym zakresie, w tym szczególnie dotyczących oceny zdolności kredytowej, rozpatrywania wniosków kredytowych, kolegalności opiniowania i podejmowania decyzji kredytowych, zawierania umów kredytowych, przyjmowania zabezpieczeń spłaty kredytów czy postępowania z kredytami zagrożonymi.

Do działań kontrolnych w zakresie ograniczania ryzyka kredytowego zaliczyć należy w szczególności sprawozdawczość kredytową, monitoring kredytowy, tworzenie i kontrolę rezerw celowych na aktywa obciążone ryzykiem oraz kontrolę poziomu limitów zaangażowania.

Bank uzależnia udzielenie produktu kredytowego od posiadania przez Klienta zdolności kredytowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań wobec Banku w terminach umownych (z zastrzeżeniem art. 70 ust 2 Prawa Bankowego).

Proces oceny zdolności kredytowej nie może być przedmiotem negocjacji z Klientem.

Struktura portfela kredytowego jest budowana z uwzględnieniem obowiązujących w Banku norm płynnościowych.

Bank współpracuje z instytucjami zewnętrznymi oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym. Korzystanie z systemów wymiany informacji ma na celu zwiększenie skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych i służy ocenie wiarygodności klientów.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości.

Jakość zaproponowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw celowych.

Stosowane formy zabezpieczenia transakcji kredytowych uzależnione są od wielkości, okresu oraz rodzaju zaangażowania. Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie określa formy, zasady i tryb przyjmowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym.

Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:

- 1) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, a zatem całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (np. poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu),
- 2) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwa zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (np. kaucja, hipoteka, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie).

Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanawianymi obowiązkowo w Banku są:

- 1) pisemne oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji - gdy dłużnikiem jest osoba, która dokonywała bezpośrednio z Bankiem czynności bankowej lub osoba będąca dłużnikiem Banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z tej czynności bankowej.
- 2) klauzula potrącenia wierzytelności z tytułu kredytu z rachunku bankowego prowadzonego w banku.

Bank podejmuje negocjacje z Kredytobiorcą w celu ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń w formie:

- 1) weksla własnego in blanco,
- 2) poręczenia cywilnego lub wekslowego podmiotów powiązanych z dłużnikiem kapitałowo lub organizacyjnie,
- 3) pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym w innych bankach, gdy dłużnik posiada w tych bankach rachunek bankowy.

Prawne zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi potencjalne źródło spłaty wierzytelności. Z tego względu wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest systematycznie aktualizowana przez pracowników, w ramach prowadzonego monitoringu oraz adekwatna do poziomu ryzyka transakcji kredytowej. Bank wdrożył zasady postępowania w procesie monitorowania prawnych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych i zapisał je w Instrukcji monitoringu zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie.

Zapewnienie adekwatnej wartości zabezpieczenia w całym okresie trwania umowy jest szczególnie istotne.

Ustanawiane zabezpieczenia korespondują z poziomem ryzyka związanego z ekspozycją kredytową. Umowy dotyczące zabezpieczeń ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane pod kątem ekonomicznym i prawnym.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Po identyfikacji kredytu nieregularnego realizowane są działania mające na celu ograniczenie ryzyka Banku z tytułu nietrafionej transakcji kredytowej (w tym zmniejszenie zaangażowania, dobezpieczenie kredytu, wyeliminowanie nieprawidłowości formalno-prawnych z dokumentacji kredytowej, podjęcie i wdrożenie restrukturyzacji lub windykacji), jak również Bank tworzy właściwy poziom rezerw celowych.

Za zarządzanie i obsługę należności trudnych (wątpliwe i stracone) odpowiedzialne jest wyodrębnione Stanowisko Restrukturyzacji i Windykacji. Za obsługę prawną stanowiska do spraw Restrukturyzacji i Windykacji zarówno w zakresie opiniowania, jak również sądowego dochodzenia należności Banku, odpowiedzialny jest Radca prawny. Opiniowanie skutków finansowych realizowanych procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych dla Banku dokonywane jest przez Głównego Księgowego Banku.

Podczas dochodzenia roszczeń od dłużników Bank wykorzystuje wszelkie instrumenty dostępne w ramach obowiązującego prawa, egzekwując spłatę istniejącego zadłużenia, w tym; w toku procesów restrukturyzacyjnych lub windykacyjnych.

Skuteczność i efektywność działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych posiada istotne znaczenie dla poprawy struktury jakości portfela oraz kosztów tworzenia rezerw celowych. Wybór metody postępowania wobec dłużnika jest uzależniony od aspektów ekonomicznych związanych z dochodzeniem długu (minimalizacja strat Banku z tytułu powstania kredytu trudnego) oraz przewidywanego okresu odzyskania należności Banku.

Restrukturyzacja jest preferowaną metodą postępowania wobec dłużnika.

Przy ustalaniu warunków restrukturyzacji zadłużenia (w tym ustalenie nowego harmonogramu spłaty kredytu, nowej wysokości oprocentowania i przyjętych zabezpieczeń dla spłaty zrestrukturyzowanego długu itp.), w ramach zawieranych z dłużnikami porozumień, Bank kieruje się następującymi zasadami:

- minimalizowanie niekorzystnych dla Banku skutków wynikających z podjęcia decyzji o zmianie pierwotnych warunków spłaty zadłużenia;
- eliminowanie uchybień formalno-prawnych z dokumentacji kredytowej,
- poprawa zabezpieczenia prawnego.

W sytuacji, gdy brak jest możliwości i podstaw do wdrożenia procesów restrukturyzacyjnych zachodzi konieczność podjęcia działań windykacyjnych, w ramach których dochodzi się wierzytelności Banku z wpływów z realizacji zabezpieczeń osobistych i rzeczowych, tj. ze sprzedaży składników majątkowych stanowiących

zabezpieczenie udzielonych kredytów oraz ustanowionych poręczeń i gwarancji, jak również z innych składników majątku ujawnionych w trakcie prowadzonej windykacji. Zasady prowadzenia procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych oraz tryb i kompetencje podejmowania decyzji w tym zakresie określają właściwe regulacje wewnętrzne Banku.

5.2. Ryzyko koncentracji zaangażowań

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań wykorzystując odpowiednie procedury wewnętrzne określające m.in. zasady ustalania, aktualizowania, monitorowania i raportowania limitów koncentracji zaangażowań. Nadzór nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem koncentracji sprawuje Zarząd Banku.

Bank identyfikuje oraz monitoruje ryzyko kredytowe z tytułu koncentracji zarówno na poziomie jednostkowym jak i całego portfela kredytowego, z uwzględnieniem dużych zaangażowań :

- 1) w duże ekspozycje wobec jednego klienta lub grupy powiązanych klientów,
- 2) w ten sam sektor gospodarczy,
- 3) w ten sam region gospodarczy,
- 4) wobec tego samego produktu,
- 5) w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Zarządzaniem ryzykiem koncentracji zaangażowań w Banku zajmują się:

- 1) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w zakresie:
  - a) bieżącego monitorowania,
  - b) formułowania projektów polityki Banku wobec ryzyka koncentracji zaangażowań,
  - c) wyznaczania limitów koncentracji zaangażowań,
  - d) wyznaczania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań.
- 2) Komitet Zarządzania Ryzykami w zakresie polityki kredytowej poprzez opiniowanie analiz, wniosków i propozycji Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz i/lub proponowanie ich modyfikacji (formułowanie własnych).
- 3) Jednostki i komórki organizacyjne Banku w zakresie przestrzegania procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań.

Monitorowanie ryzyka koncentracji zaangażowań stanowi część procesu zarządzania ryzykiem. Bieżące monitorowanie ryzyka koncentracji zaangażowań polega na analizie portfela kredytowego Banku. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz identyfikuje koncentracje zaangażowań i dokonuje oceny stopnia ryzyka kredytowego związanego z tymi koncentracjami. Identyfikacja koncentracji zaangażowań polega na wskazaniu

wyodrębnionych portfeli jednorodnych zaangażowań, uwzględniających określoną dla danego portfela cechę, stanowiącą ryzyko istotne w działalności kredytowej Banku.

Na podstawie przeprowadzonej identyfikacji i oceny poziomu koncentracji zaangażowań, Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz formułuje propozycje dotyczące działań, jakie powinny być podjęte przez Bank, a w szczególności w stosunku do zaangażowań, których ryzyko zostało ocenione jako znaczące. Celem tych działań jest zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela kredytowego i w efekcie tworzenie bezpiecznej struktury tego portfela.

W ramach podejmowanych działań dywersyfikujących ryzyko koncentracji zaangażowań Bank wykorzystuje następujące instrumenty:

- 1) na poziomie jednostkowym:
  - a) procedury kredytowe w zakresie oceny zdolności kredytowej kredytobiorców i ustanawiania prawnych zabezpieczeń,
  - b) upoważnienia do podejmowania decyzji kredytowych,
  - c) procedury w zakresie monitorowania i klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka kredytowego.
- 2) na poziomie portfela kredytowego:
  - a) parametryczne normy ostrożnościowe (ustawowe),
  - b) politykę kredytową,
  - c) wewnętrzne limity w zakresie koncentracji zaangażowań kredytowych, w tym z tytułu dużych zaangażowań,
  - d) uchwały dotyczące zaleceń Zarządu Banku w zakresie działalności kredytowej,
  - e) szacowanie odpowiedniej wielkości kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań.

Wybór konkretnych instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

W Banku funkcjonuje system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych ryzyk koncentracji zaangażowań, których wartość graniczną stanowi wielokrotność funduszy własnych/uznanego kapitału lub funduszy podstawowych.

Bank uwzględnia limity koncentracji zaangażowań:

- 1) wobec pojedynczych podmiotów oraz grupy powiązanych klientów,
- 2) w ten sam sektor gospodarczy,
- 3) w ten sam region geograficzny,
- 4) w ten sam rodzaj instrumentu finansowego,
- 5) w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Zasady klasyfikacji koncentracji zaangażowań pod względem istotności ryzyka ustala się w oparciu o zasady szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICCAP) określone w regulacjach wewnętrznych.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Proces szacowania kapitału wewnętrznego Banku w odniesieniu do ryzyka koncentracji zaangażowań uwzględnia:

- 1) jakość zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań;
- 2) jakość systemu kontroli wewnętrznej;
- 3) możliwość podjęcia efektywnych działań obniżających poziom ryzyka koncentracji zaangażowań;
- 4) rezultaty wyników pomiaru ryzyka koncentracji.

Łączne zaangażowanie Banku jest wyznaczone zgodnie z zobowiązującymi banki przepisami prawa oraz krajowymi i unijnymi ostrożnościowymi regulacjami nadzorczymi.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz wylicza kwoty limitów koncentracji zaangażowani kapitałowych oraz monitoruje poziom wykorzystania limitów.

Informacje o przestrzeganiu limitów koncentracji zaangażowań sporządza w cyklach miesięcznych i przekazuje zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

5.3. Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności i finansowania to ryzyko braku możliwości wywiązania się z bieżących zobowiązań Banku, wskutek braku aktywów o dużej płynności (gotówki, środków na rachunku bieżącym Banku, lokat krótkoterminowych, łatwo zbywalnych papierów wartościowych) lub możliwości zaciągnięcia dodatkowych zobowiązań, jak również ryzyko, że Bank będzie zmuszony sprzedać aktywa mniej płynne ze stratą, aby zaspokoić zapotrzebowanie na środki płynne, np. z tytułu wycofywania depozytów lub udzielania kredytów.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu osiągnięcie założonej rentowności i planowanego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Przez zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów, a także zobowiązań pozabilansowych udzielonych oraz otrzymanych), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

Zarządzanie płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. Procesem zarządzania ryzykiem płynności objęte są wszystkie jednostki organizacyjne Banku.

Raporty oraz informacje w zakresie ryzyka płynności finansowej sporządza Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, są to:

1) codzienne informacje:

- a) zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków,
- b) prognozy przepływów środków pieniężnych dla płynności bieżącej (w horyzoncie 7 dni) i krótkoterminowej (30 dni).
- c) kalkulacja wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR- Liquidity Coverage Ratio)
- d) kalkulacja wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR – Net Stable Funding Ratio).

2) raport z analizy ryzyka płynności i finansowania /miesięczny/: obejmujący zarządzanie płynnością bieżącą oraz miesięczny raport z analizy ryzyka płynności i finansowania przedstawiany i oceniany na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykami poświęconym ocenie ryzyka finansowego, zawierający szczegółową informację o ekspozycji Banku na ryzyko płynności finansowej w okresie ostatniego miesiąca oraz ocenę ryzyka finansowego Banku w porównaniu do miesiąca poprzedniego i do końca roku.

Wnioski wynikające z miesięcznych analiz są wykorzystywane przez Zarząd Banku.

3) informacja w zakresie ryzyka płynności i finansowania /półroczna/:

- sporządzana w cyklu półrocznym w oparciu o bieżące analizy i opracowania i przekazywana do zapoznania przez Radę Nadzorczą Banku.

W celu ograniczenia ryzyka płynności i finansowania stosuje się poniższe zalecenia:

1. Kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
2. Utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
3. Wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie;
4. Ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych klientów oraz innych nadmiernych zaangażowań;
5. Wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;

6. Utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
7. Stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
8. Pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
9. Prognozowanie krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
10. Wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
11. Kształtowanie właściwych relacji z klientami - w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych ich zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie aktywnie i bieżąco współpracuje z Bankiem Zrzeszającym, tj. Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

Polityka Banku BPS S.A. w zakresie zarządzania płynnością zrzeszonych i współpracujących banków spółdzielczych obejmuje:

- 1) utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za banki spółdzielcze,
- 2) finansowanie banków spółdzielczych w trakcie dnia operacyjnego poprzez udzielanie debetów w rachunku bieżącym ,
- 3) zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych banków spółdzielczych poprzez przyjmowanie depozytów,
- 4) sprzedaż bankom spółdzielczym bonów pieniężnych i skarbowych oraz pośredniczenie w nabywaniu innych papierów wartościowych na rynku pierwotnym lub wtórnym,
- 5) dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od banków spółdzielczych,
- 6) udzielanie bankom spółdzielczym lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń, gwarancji bankowych i pożyczek podporządkowanych,
- 7) administrowanie środkami zgromadzonymi na Funduszach Pomocowych, których zasady tworzenia i wykorzystania określa Regulamin Finansowy Zrzeszenia.

W Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami, który:

- 1) Monitoruje i analizuje poziom ryzyka płynności i finansowania,
- 2) Opiniuje limity dotyczące ryzyka płynności,
- 3) Analizuje wpływ obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności Banku,
- 4) Weryfikuje plany awaryjne komórek i jednostek organizacyjnych, w celu zapewnienia spójności działań.

Bank opracował w formie Planów awaryjnych katalog działań naprawczych na wypadek

zagrożenia utratą płynności i zagrożenia bezpieczeństwa Banku i zdeponowanych środków Klientów. Opracowane przez Bank Plany awaryjne utrzymania płynności gwarantują:

- a) Niezakłócony dostęp do usług finansowych świadczonych przez Bank,
- b) Bezpieczeństwo wkładów klientów zdeponowanych w Banku,
- c) Przetrwanie Banku w sytuacjach kryzysowych.

5.4. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Ryzyko stopy procentowej jest rozumiane jako możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku. Wyznaczony poziom ryzyka stopy procentowej stanowi pochodną wielkości i kierunków zmian stóp procentowych oraz wielkości i terminów przeszacowania (zmiany poziomu oprocentowania) pozycji generujących przychody z tytułu odsetek i koszty odsetkowe.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym oraz na kontroli ryzyka opcji klienta i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy.

Najważniejszą część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż w największym stopniu wpływa na poziom zmian dochodu odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych,
- 3) poza analizą opisaną w punktach 1 i 2 powyżej, wyliczaniu zmian wartości ekonomicznej kapitału, przy różnych scenariuszach zmian w zakresie krzywej dochodowości.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) miarę rozszerzonego wyniku odsetkowego netto,

- 4) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,
- 5) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.

W ramach analizy ryzyka stopy procentowej sporządzane są m.in. następujące zestawienia:

- 1) zestawienie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych według stawek referencyjnych, z wyliczonym średnioważonym oprocentowaniem oraz średnioważonym wskaźnikiem zmian do stawek referencyjnych,
- 2) zestawienie niedopasowania (luki) w poszczególnych przedziałach przeszacowania dla aktywów i pasywów sklasyfikowanych według stóp referencyjnych,
- 3) scenariusze zmian wyniku odsetkowego,
- 4) scenariusze zmian wartości ekonomicznej Banku,
- 5) odwrócony test warunków skrajnych, rozumiany jako maksymalna możliwa zmiana stóp procentowych, przy której nie wystąpi przekroczenie wartości planowanego na dany rok wyniku finansowego netto,
- 6) analiza ryzyka pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności,
- 7) obliczenia podstawowych wskaźników związanych z aktywami i pasywami oprocentowanymi,
- 8) zestawienie poziomu wykorzystania obowiązujących w Banku limitów ograniczających poziom ryzyka stopy procentowej,
- 9) prognozę przychodów, kosztów i wyniku odsetkowego,
- 10) informacje o poziomie (stopniu) wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej, o przekroczeniach i podjętych działaniach,
- 11) inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Elementem analizy jest sprawozdanie z przestrzegania obowiązujących limitów (stopnia ich wykorzystania).

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz niezależnie od sporządzanej analizy ryzyka stopy procentowej w odniesieniu do pozycji wrażliwych na stopę procentową (bilansowych i pozabilansowych), przeprowadza ocenę dotyczącą potencjalnego wpływu posiadanych zobowiązań pozabilansowych z tytułu przyznanych a niewykorzystanych przez klientów linii kredytowych (dotyczy to również pozycji pozabilansowych niewrażliwych na stopę procentową, tzn. nie generujących przychodów odsetkowych jako pozycja pozabilansowa).

Analizy powyższe sporządzane są w przypadku, gdy udział zobowiązań pozabilansowych z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych przekroczy poziom 10% aktywów oprocentowanych.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych oraz w rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą następujących działań:

- 1) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności, lokat

- o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym oraz papierów wartościowych),
- 2) kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
  - 3) finansowania zewnętrznego (w tym polityką depozytową),
  - 4) ustalania oprocentowania,
  - 5) zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych oraz terminami zapadalności i wymagalności dla poszczególnych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

Ponadto, w celu efektywnego zarządzania strukturą pozycji oprocentowanych, Bank wykonuje następujące działania:

- 1) prowadzi monitoring kształtowania się podstawowych dla Banku zewnętrznych stóp procentowych:
  - a) stopy redyskonta weksli NBP,
  - b) rentowności obligacji skarbowych,
  - c) stawek rynku międzybankowego WIBID/WIBOR,
  - d) stawek WIRON.
- 2) analizuje kształtowanie oprocentowania własnych produktów oprocentowanych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków i instytucji kredytowych na lokalnym rynku usług finansowych,
- 3) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

W przypadku zniżujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości ujemnej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- 1) skraca terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
- 2) wydłuża terminy środków lokowanych w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą, dokonuje zakupu papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,
- 3) rozbudowuje portfel kredytów o stałym oprocentowaniu (w ramach ustanowionych limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej),
- 4) dokonuje weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększanie udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych, przy ustalaniu stóp nominalnych,
- 5) dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu poprzez preferowanie depozytów o krótszych terminach wymagalności.

W przypadku zwyżkujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości dodatniej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- 1) wydłuża terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
- 2) skraca terminy lokowanych środków w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą oraz papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,
- 3) ogranicza portfel kredytów o stałym oprocentowaniu,
- 4) zmniejsza udział stałej marży odsetkowej w relacji do stóp bazowych, przy kalkulowaniu stóp nominalnych oprocentowania kredytów,
- 5) dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu poprzez preferowanie depozytów o dłuższych terminach wymagalności.

Testem warunków skrajnych objęta jest zmiana wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy, na skutek zmian stóp procentowych NBP o 250 punktów bazowych oraz niedopasowanie między stopami (ryzyko bazowe) w wysokości 35 punktów bazowych.

Obliczenia zmian wyniku z tytułu odsetek przeprowadzane są na podstawie sumy wyników odrębnie przeprowadzanych testów dla ryzyka przeszacowania, ryzyka opcji klienta i ryzyka bazowego.

Bank ponadto przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej, badając wpływ ich wystąpienia na poziom wartości ekonomicznej kapitału (EVE)

Podstawą wyliczania zmian EVE jest jej wartość bazowa określona jako zdyskontowana na dzień analizy wielkość luki obliczona na bazie kapitału i odsetek zgodnych z datą przeszacowania pozycji oraz ich bieżącym oprocentowaniem.

Bank przeprowadza następujące scenariusze testów warunków skrajnych EVE:

- 1) I szok - równoległy wzrost;
- 2) II szok - równoległy spadek;
- 3) III gwałtowniejszy szok - spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych;
- 4) IV bardziej umiarkowany szok - wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych;
- 5) V wzrost szoku - dla stóp krótkoterminowych;
- 6) VI spadek szoku - dla stóp krótkoterminowych.
- 7) wzrost o 200 p.b.
- 8) spadek o 200 p.b.

Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów.

Ograniczanie ryzyka bazowego stopy procentowej i jego możliwego, negatywnego wpływu na wynik odsetkowy Banku prowadzone jest poprzez szybką reakcję Banku, polegającą na wprowadzeniu zmian oprocentowania depozytów i kredytów niwelujących niekorzystne skutki zmian rynkowych stóp procentowych.

5.5. Ryzyko wyniku finansowego -nie objęte normami nadzorczymi jednak znacząco wpływające na prawidłowe i efektywne funkcjonowanie banku oraz wzrost jego bezpieczeństwa kapitałowego(zasilanie funduszy własnych).

Ryzyko wyniku finansowego wynika z niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie wynikającym m.in. z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych. Jeżeli Bank nie jest w stanie generować zysku na odpowiednim poziomie, skutkować to może ograniczeniem skali jego działalności ze względu na spadek możliwości efektywnego wzrostu funduszy własnych zabezpieczających podejmowane ryzyka.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w Banku jest generowanie tego wyniku na poziomie zapewniającym stabilny i adekwatny do wzrostu ponoszonego ryzyka wzrost funduszy własnych poprzez efektywne zarządzanie działalnością bankową.

Wynik finansowy Banku jest pochodną zarządzania bieżącą działalnością operacyjną, w tym:

- 1) Zarządzania aktywami i pasywami,
- 2) Generowania przychodów i ponoszenia kosztów,
- 3) Zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego, w szczególności:
  - a) ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji,
  - b) ryzyka płynności i finansowania,
  - c) ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym,
  - d) ryzyka operacyjnego,
  - e) ryzyka walutowego,
  - f) ryzyka cyklu gospodarczego.

Zarządzanie poszczególnymi elementami i obszarami działalności operacyjnej Banku mającymi wpływ na ostateczny poziom wyniku finansowego, w tym w zakresie zasad prowadzenia działalności operacyjnej a także limitowania, monitorowania, analizowania oraz raportowania ryzyk występujących w działalności Banku regulują odrębne, szczegółowe przepisy wewnętrzne Banku.

Zasady bieżącego zarządzania ryzykiem wyniku finansowego poprzez planowanie ekonomiczno-finansowe oraz monitorowanie i raportowanie do odpowiednich organów Banku realizacji planów finansowych, w tym planowania i wykonania wyniku finansowego, uregulowane zostały w Instrukcji „Zasady planowania ekonomiczno-finansowego, strategicznego i krótkoterminowego oraz monitorowania realizacji planów w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie”.

Zarządzanie ryzykiem wyniku finansowego w Banku oparte jest na analizie czynników mających wpływ na poziom wyniku finansowego oraz jego stabilność/zmienność w czasie. Pomiar ryzyka wyniku finansowego odbywa się poprzez analizę historyczną:

- 1) poziomu i struktury aktywów i pasywów,
- 2) poziomu i struktury przychodów i kosztów oraz zmienności elementów rachunku zysków i strat, mających wpływ na poziom wyniku finansowego,
- 3) ryzyka kredytowego,
- 4) ryzyka płynności i finansowania,
- 5) ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 6) ryzyka operacyjnego,
- 7) ryzyka walutowego,
- 8) ryzyka cyklu gospodarczego,
- 9) stopnia realizacji Planu finansowego.

Analiza ryzyka wyniku finansowego przeprowadzana jest w szczególności w oparciu o następujące dane i analizy pomocnicze:

- 1) zestawienie obrotów i sald kont analitycznych – poziom i struktura bilansu oraz przychodów i kosztów,
- 2) dane z analizy portfela kredytowego – poziom i struktura kredytów zagrożonych,
- 3) dane z analizy ryzyka płynności i finansowania – struktura bazy depozytowej,
- 4) dane z analizy ryzyka stopy procentowej – dochodowość aktywów i koszt pozyskania pasywów oraz marża odsetkowa,
- 5) dane z analizy ryzyka operacyjnego – poziom poniesionych strat,
- 6) dane z analizy ryzyka walutowego – całkowita pozycja walutowa, wynik z pozycji wymiany,
- 7) inne istotne dane bieżące.

5.6. Ryzyko rynkowe, w tym ryzyko walutowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko niekorzystnych, niezależnych od Banku, zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku. Ze względu na niską skalę prowadzonej przez Bank działalności handlowej, ponoszone ryzyko rynkowe ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym Banku jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany i jednoczesnym utrzymaniu pozycji walutowej na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo Banku. Głównym założeniem w zakresie ograniczania ryzyka walutowego będzie utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej na poziomie nie przekraczającym 2% funduszy własnych, co pozwoli nie tworzyć regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na:

- 1) zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych, minimalizując związane z tym ryzyko;
- 2) pomiarze, monitorowaniu, limitowaniu i kontrolowaniu poziomu ryzyka walutowego oraz raportowaniu w tym zakresie;
- 3) monitorowanie innych ryzyk związanych z prowadzeniem działalności dewizowej, w tym szczególnie ryzyka płynności, ryzyka stopy procentowej, ryzyka operacyjnego.

Raportowanie ryzyka walutowego dla potrzeb organów Banku / w ramach SIZ odbywa się w Banku z częstotliwością:

- 1) codzienną – Raport wewnętrzny ;
- 2) miesięczną – Raport z analizy ryzyka walutowego – dla Zarządu Banku;
- 3) półroczną – Syntetyczna informacja z zakresu ryzyka walutowego – dla Rady Nadzorczej Banku.

Raport z analizy (profilu) ryzyka walutowego podlega opiniowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami.

Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz monitoruje przestrzeganie istniejących limitów pozycji walutowych oraz sporządza raporty wykorzystania limitów z częstotliwością:

- 1) Codziennie na godz. 9:00 za poprzedni dzień roboczy:
  - a) zestawienie dziennego stanu środków walutowych,
  - b) informację o wielkości pozycji walutowej całkowitej i jej udział w stosunku do funduszy własnych,
  - c) informację o wielkości pozycji walutowych netto dla poszczególnych walut i ich udział w stosunku do funduszy własnych,
  - d) wyniki przeprowadzonych stress testów.
- 2) Niezwłocznie, w przypadku przekroczenia limitów, raport powinien zawierać analizę przyczyn tychże przekroczeń.

Raz w miesiącu sporządzany jest raport z analizy ryzyka walutowego, zawierający:

- 1) Zestawienie stanu środków walutowych na koniec analizowanego miesiąca,
- 2) Informację o wielkości pozycji walutowej indywidualnej i jej udział w funduszach własnych Banku,
- 3) Informację o wielkości pozycji walutowej całkowitej i jej udział w stosunku do funduszy własnych,
- 4) Informację o przestrzeganiu limitów dla pozycji walutowych,
- 5) Wyniki stress testów,
- 6) Wyznaczony wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oraz oszacowany na podstawie stress testów kapitał wewnętrzny,

- 7) Analizę sytuacji na międzybankowym rynku walutowym oraz innych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na sposób zarządzania pozycją walutową w granicach ustalonych limitów,
- 8) Prognozy kształtowania się sytuacji na międzybankowym rynku walutowym oraz inne czynniki mogące mieć wpływ na sposób zarządzania pozycją walutową w granicach ustalonych limitów, a w uzasadnionych przypadkach propozycje zmiany tychże limitów lub innych działań ograniczających ryzyko walutowe.

5.7. Ryzyko operacyjne w tym ryzyko prawne, prowadzenia działalności, ryzyko IT

Ryzyko operacyjne to ryzyko (możliwość) poniesienia straty lub zmniejszenia zysku poniżej określonego poziomu, wynikające z nieodpowiednich lub wadliwych procesów wewnętrznych, błędów ludzkich, wadliwego działania systemów: logistycznych, technicznych i teleinformatycznych lub zaistnienia niekorzystnych zdarzeń zewnętrznych. Do obszaru ryzyka operacyjnego włącza się również ryzyko prawne. Z obszaru ryzyka operacyjnego wyłącza się ryzyko utraty reputacji oraz ryzyko strategiczne.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.

W celu umożliwienia dokładnego rozpoznania profilu ryzyka operacyjnego obowiązuje klasyfikacja obszaru ryzyka operacyjnego. Najwyższym poziomem klasyfikacji są kategorie ryzyka operacyjnego, a najniższym opisy przykładowych incydentów i zdarzeń.

Klasyfikacja jest wspólna dla wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrażany jest w celu:

- 1) minimalizowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 2) usprawniania działań prowadzonych przez Bank,
- 3) zapobiegania powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, ocena/szacowanie, monitorowanie, raportowanie oraz stosowanie mechanizmów kontroli tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

1. Identyfikacja ryzyka operacyjnego

- 1) Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.
- 2) Ryzyko operacyjne jest identyfikowane i rejestrowane w celu rozpoznawania profilu oraz monitorowania poziomu tego ryzyka.

- 3) Ryzyko operacyjne jest identyfikowane w celu zapobiegania powstawaniu nieakceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego działaniach realizowanych przez Bank, a szczególności w celu zapobiegania powstawaniu zagrożeń dla zachowania ciągłości działania Banku.
2. Pomiar poziomu ryzyka operacyjnego
    - 1) W Banku funkcjonują następujące mechanizmy identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego:
      - a) okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego,
      - b) jednorazowe przeglądy ryzyka dotyczące nowych produktów, procesów i systemów.
    - 2) Celem przeglądów jest rozpoznanie rodzajów i miejsc występowania zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym, badanie ich możliwego wpływu na działanie Banku oraz określenie możliwych zabezpieczeń.
    - 3) Ocenę ryzyka prowadzi się z uwzględnieniem zagrożeń odnoszących się do poszczególnych kategorii i rodzajów zagrożeń, a także spodziewanego prawdopodobieństwa ich wystąpienia.
  3. Monitorowanie ryzyka operacyjnego
    - 1) Poziomy ryzyka operacyjnego są monitorowane we wszystkich obszarach działania Banku.
    - 2) Monitorowanie poziomów ryzyka operacyjnego prowadzone jest w Zespole Zarządzania Ryzykami i Analiz.
  4. Raportowanie ryzyka operacyjnego
    - 1) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz w cyklach kwartalnych sporządza raport w sprawie ryzyka operacyjnego.
    - 2) Raport jest przedkładany Komitetowi Zarządzania Ryzykami.
    - 3) Po zapoznaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami, raporty są przekazywane Zarządowi.
    - 4) Zarząd Banku przekazuje w okresach półrocznych Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie ryzyka operacyjnego.
  5. Rodzaje działań zabezpieczających i redukujących wpływ ryzyka
    1. Polityka działania Banku związana z redukcją ryzyka operacyjnego jest ukierunkowana w pierwszej mierze na działania zapobiegawcze.
    2. W zależności od ocenionego poziomu ryzyka stosowane są odpowiednie działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom ryzyka.
    3. W zakresie zagrożeń o poziomie oszacowanym w przedziale od 1 do 2, ryzyko jest akceptowane, nie są konieczne dodatkowe mechanizmy kontroli ryzyka ponad:
      - 1) kontrolę wewnętrzną (funkcjonalną),
      - 2) stosowanie odpowiednich procedur dokonywania operacji,

- 3) szkolenie pracowników mające na celu prawidłowe wykonywanie operacji, a także uświadomienie istnienia i sposobów zapobiegania występowaniu ryzyka,
  - 4) przekazywanie bieżących informacji na temat istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się ryzyka i ograniczeniu jego wpływu,
  - 5) monitorowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego, gromadzenie informacji dotyczących ryzyka i ich okresowa analiza,
  - 6) okresową identyfikację, ocenę i raportowanie na temat poziomu ryzyka.
4. W przypadku zagrożeń o poziomie ocenionym w przedziale od 3 do 6, projektowane i wdrażane są dodatkowe mechanizmy kontroli ryzyka, zależne od identyfikowanych zagrożeń, ich charakteru i wielkości ryzyka w postaci:
- 1) przyjęcia limitów w zakresie podejmowania decyzji, w celu ograniczenie strat mogących powstać z tytułu błędów popełnianych przez ludzi,
  - 2) opracowania i wdrożenia odpowiednich planów awaryjnych lub planów utrzymania ciągłości działania,
  - 3) automatyzacji wykonywanych czynności stosowana w celu zapobiegania lub wychwytywania błędów ludzkich lub występowania innych zdarzeń ryzyka,
  - 4) ubezpieczenia mienia w wyspecjalizowanych firmach,
  - 5) tworzenie rezerw na poczet ewentualnych strat,
  - 6) zlecenie wykonania działań wyspecjalizowanemu podmiotowi, odpowiednie zapisy w zawieranych z dostawcami lub partnerami umowach, ograniczające ryzyko i dające Bankowi możliwość odszkodowania w przypadku nie wywiązania się przez drugą stronę z umowy,
  - 7) zwiększenie zakresu i częstotliwości kontroli lub monitorowania danego obszaru inne uznane za odpowiednie dla danego zagrożenia.
5. W przypadku zagrożeń o poziomie ocenionym w przedziale od 6 do 9, mechanizmy w zakresie kształtowania ryzyka wymienione w ust. 4, a w przypadku stwierdzenia zagrożeń o poziomie 6 przy spodziewanej niskiej efektywności ograniczania zagrożeń oraz ryzyka na poziomie 9 podejmowana może być decyzja o unikaniu ryzyka do czasu opracowania skutecznych działań zabezpieczających o ograniczeniu poziomu ryzyka.

5.8. Ryzyko braku zgodności

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi, nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz standardów postępowania przyjętych przez Bank.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności, a także budowanie korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów i przyjętych standardów postępowania.

Zgodność wewnętrznych procedur, regulaminów i umów zawieranych z klientami lub dostawcami usług jest zapewniona przez uwzględnienie opinii prawnej radcy prawnego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację – poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych dokonywaną na podstawie informacji wewnętrznych i zewnętrznych, np. baz danych o zmianach aktów prawnych, informacji o zmianach prawnych z Banku Zrzeszającego oraz SSOZ BPS i innych instytucji, rejestrów wewnętrznych Banku, a także zgłoszonych informacji o naruszaniu przepisów, pozwalającą na wstępne zlokalizowanie obszarów ryzyka lub braku wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności lub mechanizmów kontrolnych;
- 2) ocenę ryzyka – poprzez pomiar lub szacowanie poziomu i profilu tego ryzyka;
- 3) kontrolę ryzyka – poprzez projektowanie i wprowadzanie, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności i bazujących na ocenie tego ryzyka;
- 4) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli tego ryzyka;
- 5) raportowanie - na temat ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu Audytu.

Weryfikacji mapy i profilu ryzyka dokonuje się cyklicznie oraz w następujących przypadkach :

- 1) identyfikacja ewentualnych nowych procesów istotnych,
- 2) identyfikacja nowych przepisów lub norm lub zmiana wielkości ryzyka inherentnego, np. z powodu zmian interpretacji istniejących przepisów, zakresu ich stosowania, polityki nadzorczej itp.
- 3) identyfikacja nowych lub zmiana ewentualnych mechanizmów kontroli ryzyka,
- 4) zmiana oceny skuteczności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności na skutek wystąpienia niezgodności lub na skutek wyników niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych (w tym testów komórki ds. zgodności).

W 2023 roku Bank nie poniósł istotnych kosztów z tytułu ryzyka braku zgodności. Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem trudnomierzalnym, w okresie 2023 roku nie miało znaczących skutków wymiernych i nie zachodzi potrzeba zmiany jego profilu lub zwiększenia częstotliwości jego pomiaru.

5.9. Ryzyko kapitałowe w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko kapitałowe jest to ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji do skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Realizacja strategii kształtowania funduszy własnych Banku Spółdzielczego w Sochaczewie przebiega zgodnie z ustalonymi kierunkami, Bank zwiększa poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku oraz uzupełniająco poprzez zwiększenie funduszu udziałowego i innych funduszy. Działania Banku są ukierunkowane na przekonywanie członków Banku do podjęcia przez ich przedstawicieli świadomych decyzji o przeznaczeniu wypracowanych rocznych nadwyżek finansowych na powiększanie funduszy własnych Banku. Zasadniczym celem kapitałowym Banku jest zwiększanie funduszy własnych i utrzymywanie ich na poziomie zgodnym z wymogami przepisów prawa, a także zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne występujące w działalności Banku.

Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono więcej niż nadzorcze limity.

Ustalone przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej są dostosowywane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wyposażenie kapitałowe Banku wg stanu na koniec 2023 roku jest adekwatne w stosunku do ponoszonego ryzyka – łączny współczynnik kapitałowy na koniec 2023 roku wynosił 17,43%, a wskaźnik kapitału podstawowego Tier I wyniósł 16,76%.

Bank przyjmuje, że minimalnym wewnętrznym poziomem współczynnika kapitałowego/wypłacalności w Banku wyliczonym zgodnie z przepisami CRR jest wartość 10,5%.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej – ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów. Na koniec 2023 roku wskaźnik dźwigni wyniósł

6,09 % , powyżej minimalnego poziomu wynoszącego 3%

Analiza realizacji działań wspomagających osiągnięcie przyjętych celów strategicznych przebiega zgodnie z ustalonymi kierunkami, Bank umacnia ekonomiczne podstawy działania co wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa powierzonych środków i zmniejszanie obszarów ryzyka, wyższe rozmiary prowadzonej działalności umacniają pozycję Banku na rynku lokalnym a wzrost efektywności działania przekłada się na wyższe wyniki finansowe netto.

O wielkości i strukturze posiadanych funduszy własnych informowany jest Zarząd Banku i Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych przy omawianiu realizacji wykonania planu finansowego oraz w okresach półrocznych w raportach z zakresu adekwatności kapitałowej.

6. Fundusze własne

6.1. Informacje podstawowe

Polityka kapitałowa Banku zmierza do zrekompensowania utraty funduszy własnych spowodowanego zmianami kryteriów uznawania kapitałów banków zgodnie z Rozporządzeniem CRR, a także sukcesywnego ich wzrostu oraz utrzymywania takiego poziomu funduszy własnych, który:

- 1) będzie zgodny z wymogami prawa;
- 2) w pełni zabezpieczy wszystkie zidentyfikowane, istotne ryzyka występujące w działalności Banku i jednocześnie:
  - a) będzie wyższy niż suma wymogów kapitałowych utworzonych na te ryzyka;
  - b) zapewni dotrzymanie nadzorczych wskaźników kapitałowych;
  - c) zagwarantuje bezpieczny rozwój Banku;
  - d) zapewni utrzymanie – przez prowadzenie polityki dywidendowej zgodnej z wymogami nadzorczymi ale także interesem udziałowców – bazy członkowskiej Banku.

Głównym źródłem pozyskiwania kapitałów jest powiększanie funduszy własnych zaliczanych do kapitałów TIER I o wypracowany zysk netto.

Szczegółowy plan kapitałowy na każdy rok obrotowy przyjmowany jest przez Zarząd Banku i zatwierdzany przez Radę Nadzorczą w ramach rocznego Planu finansowego.

6.2. Struktura funduszy własnych

Bank zgodnie z art. 72 Rozporządzenia CRR utrzymywał na koniec 2023r. fundusze własne na poziomie 44 798 tys. zł, pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Strukturę posiadanych funduszy własnych na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Fundusze Banku stanowiące podstawę wyznaczania współczynników kapitałowych	31.12.2023 Wartość w tys. zł.
	OGÓŁEM, w tym:	44 798
I	Kapitał TIER I	43 083
	Kapitał podstawowy Tier I (CET 1)	43 083
1.	Fundusz udziałowy (wartość procentowa zgodnie z art. 486 ust. 5 Rozporządzenia CRR)	1 287
2.	Kapitał rezerwowy	39 013
3.	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	2 300
4.	Niezrealizowane zyski z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej, w tym fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego (wartości procentowe zgodnie z art. 467 ust. 2 i 468 ust. 2 Rozporządzenia CRR)	506
5.	Niezrealizowane straty z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej (wartości procentowe zgodnie z art. 467 ust. 2 i 468 ust. 2 Rozporządzenia CRR)	0
6.	Odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I zgodnie art. 36 Rozporządzenia CRR	-23
II	Kapitał TIER II	1 715
1.	Instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane	0
2.	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem	1 715
3.	Odliczenia do pozycji kapitału Tier II zgodnie z art. 66 Rozporządzenia CRR	0
4.	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier II	0

6.3. Wartość bilansowa funduszy

Łączna wartość bilansowa kapitałów Banku na dzień 31.12.2023r. wyniosła 43 106 tys. zł.

Lp	Fundusze Banku wg. wartości bilansowej	31.12.2023 Wartość w tys. zł.
I.	OGÓŁEM, w tym:	43 106
1.	Fundusz udziałowy	1 287
2.	Fundusz zasobowy	39 013
3.	Fundusz ogólnego ryzyka	2 300
4.	Fundusz z aktualizacji rzeczowego majątku trwałego	506
5.	Fundusz z aktualizacji wyceny aktywów	0
6.	Pożyczka podporządkowana w części zaliczonej do funduszy własnych	0
7.	Wartości niematerialne i prawne	0

7. Regulacyjne wymogi kapitałowe

Regulacyjne (minimalne) wymogi kapitałowe w Banku obejmują:

- a) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego;

- b) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, w tym ryzyka walutowego;
- c) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań;
- d) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej;
- e) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego

i wyznaczane są zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR.

Bank wyznacza regulacyjny (minimalny) wymóg kapitałowy (kapitał ważony ryzykiem) w celu wyliczania i monitorowania poziomu wskaźników/współczynników kapitałowych.

7.1. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową zgodnie z art. 111-235 Rozporządzeniem CRR. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został skalkulowany według „Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie” i na koniec grudnia 2023 roku wynosił – 16 109 tys. zł.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według klas ekspozycji przedstawiała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wymogu
Klasa I	Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	968
Klasa II	Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych	3 908
Klasa III	Ekspozycje wobec sektora publicznego	4
Klasa IV	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Klasa V	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Klasa VI	Ekspozycje wobec instytucji (banki)	143
Klasa VII	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw:	5 379
Klasa VIII	Ekspozycje detaliczne	3 427
Klasa IX	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościami	1 213
Klasa X	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	79
Klasa XI	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
Klasa XII	Ekspozycje wobec obligacji zabezpieczonych	0
Klasa XIII	Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0
Klasa XIV	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Klasa XV	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	11

Klasa XVI	Ekspozycje kapitałowe	437
Klasa XVII	Inne pozycje	540
	Razem:	16 109

7.2. Wymóg z tytułu ryzyka rynkowego

Bank nie wykonuje operacji na własny rachunek w celach handlowych, tj. z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też z innych odchyłeń cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, indeksów giełdowych oraz operacje dokonywane w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Bank prowadzi działalność w taki sposób, aby skala działalności handlowej nie była znacząca. Wszystkie aktywa zaliczane są do portfela bankowego.

W 2013 roku Bank rozpoczął pełną obsługę dewizową, wprowadzając dwie waluty EUR oraz USD. Ze względu na niską skalę prowadzonej przez Bank działalności handlowej, ponoszone ryzyko rynkowe ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego. Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego metodą podstawową zgodnie z art. 351-352 Rozporządzenia CRR. Na ostatni dzień roku w Banku występowała krótka całkowita pozycja walutowa o wartości 6 tys. zł. Wynikała ona z niedopasowania aktywów walutowych o wartości 18 010 tys. zł i pasywów walutowych o wartości 18 016 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku nie wystąpił wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe.

7.3. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań obliczany jest zgodnie z art. 395 Rozporządzenia CRR.

Łączny wymóg stanowi większa z kwot określonych jako:

- 1) suma nadwyżek zaangażowań Banku wobec poszczególnych podmiotów ponad limity określone w art. 395 ust.1 Rozporządzenia CRR;
- 2) nadwyżka sumy dużych zaangażowań Banku wobec poszczególnych podmiotów ponad limit określony w art. 395 ust. 1 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku nie wystąpił wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu zaangażowań.

7.4. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej obliczany jest zgodnie z art. 395 Rozporządzenia CRR

Łączny wymóg kapitałowy oblicza się w zakresie portfela bankowego i portfela handlowego łącznie jako większą z liczb określonych jako:

- 1) suma kwot, o jakie poszczególne znaczne zaangażowania kapitałowe (wyliczane zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym) przekraczają 10% funduszy własnych Banku;
- 2) kwota, o jaką suma znacznych zaangażowań kapitałowych przekracza 60% funduszy własnych Banku.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku nie wystąpił wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej.

7.5. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest według metody wskaźnika bazowego zgodnie z art. 315-316 Rozporządzenia CRR raz w roku. Szczegółowy opis wyliczania wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne został zapisany w „Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie”.

Wymóg kapitałowy ustalony na rok 2023 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1	Odsetki należne i podobne przychody	11 900	39 797	54 678
2	Odsetki do zapłaty i podobne opłaty	704	8 126	18 304
3	Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/zmiennej stopie dochodu	-	-	-
4	Należności z tytułu prowizji i opłat	3 365	3 761	3 648
5	Koszty z tytułu prowizji i opłat	725	761	788
6	Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych	236	20	333
7	Pozostałe przychody operacyjne	338	290	169
	Wyniki	14 410,00	34 941,00	39 736,00
	Wskaźnik	29 696,00		
	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	4 454,00		

Kwota wymogu na 2023 rok wynosiła 4 454 tys. zł.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Ryzyko kredytowe	16 109
2.	Ryzyko rynkowe:	0
	a) ryzyko stopy procentowej	0
	b) ryzyko walutowe	0
	c) ryzyko cen instrumentów kapitałowych	0
	d) ryzyko cen towarów	0
3.	Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
4.	Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
5.	Ryzyko operacyjne	4 454
	RAZEM	20 563

8. Szacowanie kapitału wewnętrznego

Bank weryfikuje dodatkowymi wskaźnikami czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej w odniesieniu do ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. Zasady ustalania kapitału wewnętrznego w odniesieniu do ryzyka kredytowego odnoszą się do dywersyfikacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem. Wg stanu na koniec 2023 roku udział aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych o wagach ryzyka 75 % i więcej, ukształtował się na poziomie niższym niż ustalony limit (70 %), stanowił 29,6 % sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe. Nie było potrzeby tworzenia dodatkowego kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe.

W zakresie ryzyka rynkowego analizie poddano całkowitą pozycję walutową, która na koniec grudnia wynosiła 6 tys. zł. Weryfikacja polegała na oszacowaniu wymogu kapitałowego przy założeniu wzrostu całkowitej pozycji walutowej o 30%. W wyniku przeprowadzonego stres testu stwierdzono, że oszacowana całkowita pozycja walutowa nie przekraczała 2% funduszy własnych i nie było potrzeby tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko rynkowe w zakresie ryzyka walutowego.

W zakresie ryzyka operacyjnego w procesie ICAAP badaniu i ocenie podlegają poniesione przez Bank straty operacyjne na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy. Suma strat operacyjnych nie jest pomniejszana o spłaty, uzyskane odszkodowania, wypłaty z polis ubezpieczeniowych etc. oraz jest liczona z zastosowaniem testów warunków skrajnych – za test warunków skrajnych uznaje się wzrost sumy strat operacyjnych o 50%.

Wynik stres testu nie stanowił 1% wymogu kapitałowego i miał znikomy wpływ na ocenę poziomu tego ryzyka. Wskaźniki ilościowe w zakresie kryterium oceny ryzyka operacyjnego pozwalają ocenić, że profil ryzyka operacyjnego nie uległ zmianie i znajduje się na umiarkowanym poziomie, a regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne jest wystarczający.

W zakresie wewnętrznego wymogu przeanalizowano istotność ryzyk wynikających z zaangażowań kredytowych odnoszących się do:

- koncentracji dużych zaangażowań.
- koncentracji w sektor gospodarki,
- koncentracji przyjętych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,
- koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy,
- koncentracji geograficznej.

W wyniku analizy stwierdzono że na dzień 31.12.2023r w żadnym przypadku nie wystąpiło przekroczenie wartości granicznej ustanowionych limitów ostrożnościowych i

nie było potrzeby alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań.

W zakresie ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje poziom zmiany wartości ekonomicznej kapitału EVE. Bank szacuje kapitał wewnętrzny z uwzględnieniem nadzorczego testu wartości odstających (zmiana wartości ekonomicznej kapitału).

Bank nie tworzy kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności i finansowania Bank dokonuje analizy sytuacji szokowej (testów warunków skrajnych) według dwóch scenariuszy:

- 1) scenariusza zakładającego nagły wypływ 30% depozytów pokryty posiadany przez Bank aktywami płynnymi
- 2) scenariusza obrazowanego przez dwukrotne zwiększenie wag wpływów środków w ramach wyliczania wskaźnika pokrycia wpływów netto.

Z przeprowadzonego testu na ostatni dzień 2023 roku wynika, że aktywa płynne nie pokrywały wartości 30% depozytów. Kwota środków do pozyskania z Banku Zrzeszającego wyniosła 0 zł. Wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko płynności i finansowania nie został utworzony. Profil ryzyka płynności i finansowania nie uległ zmianie i znajduje się na umiarkowanym poziomie-oceny ryzyka płynności i finansowania dokonano na podstawie wskaźników określonych w metodyce BION.

Wynik finansowy netto za 2023 wynosił 14 282 tys. zł, w relacji do funduszy własnych na datę analizy stanowił 31,88 % funduszy własnych. Wynik finansowy w podanej wartości stanowił 108,2% wielkości planowanej na rok 2023. Nie zachodziła konieczność tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko wyniku finansowego.

W procesie oceny adekwatności kapitałowej potrzebę tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kapitałowe, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej określono poprzez ustalenie kwoty amortyzacji funduszu udziałowego, instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych, pozostałej od daty analizy do dnia 31.12.2023 roku. Na ostatni dzień grudnia 2023 roku wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR został wyznaczony w kwocie 0 zł. Zatem był analogiczny jak we wrześniu 2023 r oraz grudniu 2022 roku.

Bank przyjął założenie, iż ryzyko nadmiernej dźwigni stanowi element ryzyka kapitałowego i jest zarządzane w ramach tego obszaru zarządzania ryzykiem z uwagi na bezpośrednie powiązanie poziomu ryzyka (skali działalności Banku wyrażone aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi) z poziomem i strukturą posiadanych kapitałów Tier I. Wskaźnik dźwigni obliczany jest jako miara kapitału instytucji podzielona przez miarę ekspozycji całkowitej tej instytucji i wyrażony jako wartość procentową – na koniec grudnia wskaźnik ten wyniósł 6,09%. Wskaźnik kapitałowy ryzyka kredytowego na koniec 2023 roku wyniósł 17,43%.

Na ostatni dzień grudnia 2023 roku wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR nie został wyznaczony.

W wyniku przeprowadzonej oceny istotności pozostałych ryzyk stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2023 roku zdefiniowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej ryzyko cyklu gospodarczego nie generuje dodatkowego kapitału wewnętrznego. Bank w cyklach kwartalnych monitorował to ryzyko i w momencie przywrócenia poziomu uznanego za akceptowany (wskaźnik ryzyka kredytowego obliczony na datę 31.12.2023r. wynosił mniej niż ustalona wartość graniczna, tj. 7%) ryzyko cyklu gospodarczego zostało uznane za nieistotne w procesie ICAAP.

Poza wymienionymi w działalności bankowej mogą jednocześnie wystąpić inne ryzyka takie jak: ryzyko strategiczne, ryzyko utraty reputacji, ryzyko transferowe, ryzyko rezydualne oraz ryzyko modeli. W wyniku pomiaru Bank uznał, że ryzyka te nie wymagają alokacji kapitału wewnętrznego i pozostają jako ryzyka nie istotne.

Łączny wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyka wynosił 0 tys. zł.

Na dzień 31.12.2023 r. całkowity wewnętrzny wymóg kapitałowy był równy kapitałowi regulacyjnemu i wynosił 20 564 tys. zł.

Wewnętrzny współczynnik kapitałowy wynosił 17,43% i był równy sprawozdawczemu łącznemu współczynnikowi kapitałowemu.

Bank stosuje metody wyznaczania kapitału wewnętrznego opisane szczegółowo w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Sochaczewie”.

Wymogi kapitałowe Banku z podziałem na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31 grudnia 2023 roku w tys. zł. podano poniżej:

Kapitał wewnętrzny Banku

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	16 109	16 109	0
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne	4 454	4 454	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	20 564	20 564	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
koncentracji geograficznej	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	X	0
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	X	0
amortyzacja pozycji funduszy własnych	0	X	0
ryzyko obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego	0	X	0
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko rezydualne	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	20 564	20 564	0
Fundusze własne	44 798	X	X
Kapitał podstawowy CET1	43 083	X	X
Kapitał Tier I	43 083	X	X
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	24 234	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	17,43	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego CET 1 [%]	16,76	X	X
Współczynnik kapitału Tier I [%]	16,76	X	X
Wskaźnik dźwigni finansowej [%]	6,09	X	X
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	17,43	X	X

Limity wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka

Rodzaj ryzyka	Limit alokacji kapitału jako % funduszy własnych	Limit kwotowy	Wymóg kapitałowy (kapitał wewnętrzny)	Poziom wykorzystania limitu
Fundusze własne	44 798			
Limity alokacji kapitału:				
1. Ryzyko kredytowe:	73,0%	32 702	16 109	49,3%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	73,0%	32 702	16 109	49,3%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy	0,0%	0	0	0,0%
2. Ryzyko operacyjne:	11,0%	4 928	4 454	90,4%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	11,0%	4 928	4 454	90,4%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy	0,0%	0	0	0,0%
3. Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe):	0,0%	0	0	0,0%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe	0,0%	0	0	0,0%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy	0,0%	0	0	0,0%
4. Ryzyko koncentracji	0,0%	0	0	0,0%
5. Ryzyko płynności	1,0%	448	0	0,0%
6. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	2,0%	896	0	0,0%
7. Ryzyko kapitałowe	1,0%	448	0	0,0%
8. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0,0%	0	0	0,0%
9. Ryzyko wyniku finansowego	1,0%	448	0	0,0%
10. Pozostałe ryzyka	1,0%	448	0	0,0%
Limit na sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	90,0%	40 318	20 564	51,0%

9. Zarządzanie ryzykami w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie

System zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania nim.

System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:

- 1) adekwatność procesów identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 2) zasady strategii/polityki, procedury, instrukcje, metodologie,
- 3) adekwatność systemu informacji zarządczej i nadzorczej,
- 4) regularne przeglądy i oceny zgodności działania Banku z zasadami strategii/polityki oraz procedurami.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, audytu wewnętrznego oraz raportów w zakresie ryzyk występujących w działalności Banku oraz adekwatności kapitałowej Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

1. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
2. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
3. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
4. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

9.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

- 1) Członek Zarządu, nadzorujący ryzyko kredytowe Banku;
- 2) Członek Zarządu, nadzorujący działalność kredytową;
- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami opiniujący rodzaje i wysokość limitów wewnętrznych, wyniki analiz ryzyka kredytowego, wewnętrzne regulacje Banku;
- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, analiz ryzyka kredytowego, wewnętrznych regulacji Banku, przeprowadzający analizę ryzyka braku zgodności;
- 5) Dyrektorzy Oddziałów odpowiedzialni za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych

Banku oraz za prawidłową ewidencję w systemie bankowych i rzetelność przekazywanych informacji;

- 6) Stanowisko ds. zgodności przeprowadzające kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 7) wszyscy pracownicy Banku zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

Jako należność przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości, do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu ewidencyjno-księgowego Banku.

Przeглядów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe oraz rezerwę na ryzyko ogólne.

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii "pod obserwacją",
- grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami.

Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od 01.01.2023 do dnia 31.12.2023 roku

Wyszczególnienie	Stan na dzień 01.01.2023 r. w tys. zł	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na dzień 31.12.2023 r. w tys. zł
Rezerwy na kredyty:				
- normalne i pod obserwacją	0	0	0	0
- poniżej standardu	32	102	0	134
- wątpliwe	0	190	0	190
- stracone	23 191	4 898	2 960	25 129
Ogółem	23 223	5 190	2 960	25 453

Udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne Banku wycenia się wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W 2023 roku nie było korekt wartości i kwot odzyskanych, zaliczonych bezpośrednio do rachunku zysków i strat.

Zmiana stanu korekt wartości z tytułu ESP w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 roku.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 01.01.2023 r. w tys. zł.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na dzień 31.12.2023 r. w tys. zł.
Kredyty:				
- normalne i pod obserwacją	1 338	191	341	1 188
- poniżej standardu	1	2	0	3
- wątpliwe	0	3	0	3
- stracone	0	0	0	0
Ogółem	1 339	196	341	1 194

Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z Ustawą Prawo bankowe. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów, na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka, związanego z prowadzeniem działalności bankowej. Tworzenie i rozwiązywanie rezerwy dokonywane jest na podstawie oceny ryzyka, uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych. Wielkość rocznego odpisu na rezerwę na ryzyko ogólne wynosi:

- co najwyżej 1,5% niespłaconej kwoty kredytów i pożyczek pieniężnych, pomniejszonej o kwotę kredytów i pożyczek pieniężnych, zaklasyfikowanych do kategorii straconych według stanu na koniec poprzedniego roku obrotowego,
- nie więcej niż kwota odpisu dokonanego w bieżącym roku obrotowym z zysku za rok poprzedni na fundusz ogólnego ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wartość rezerwy na ryzyko ogólne wynosiła 1 715 tys. zł.

Łączna wartość ekspozycji według wyceny bilansowej (po pomniejszeniu o utworzone rezerwy celowe i zmiany stanu korekt wartości z tytułu ESP) na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 798 703 zł.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2023 roku w tys. zł, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnia kwota ekspozycji w okresie od 31.01.2023 roku do 31.12.2023 roku w podziale na klasy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2023r.	Średnia kwota w okresie od 31.01.2023r. do 31.12.2023r./*
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	230 231	206 954
2.	Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	244 269	220 975
3.	Ekspozycje wobec sektora publicznego	272	124
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6.	Ekspozycje wobec instytucji	143 219	128 805
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	85 760	76 143
8.	Ekspozycje detaliczne	56 705	52 918
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	19 985	23 113
10.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	728	697
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
15.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	143	227
16.	Ekspozycje kapitałowe	5 467	5 231

17.	Inne pozycje	11 901	12 313
	RAZEM EKWIWALENT BILANSOWY	798 680	727 500

*Średnia arytmetyczna liczona na stanach miesięcznych

Struktura ekspozycji bilansowych według okresów zapadalności w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2023 roku w tys. zł.

Istotne klasy należności	1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	126 697		4 022		16 930	33 479	44 266		4 837
Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	466	3 806	4 690	13 712	21 193	77 925	100 506	21 971	
Ekspozycje wobec sektora publicznego	272								
Ekspozycje wobec instytucji	98 804					8 824	35 591		
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	24 197	2 278	5 388	7 027	14 593	19 189	13 088		
Ekspozycje detaliczne	11 868	3 855	2 942	3 618	7 382	12 254	6 566	8 220	
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	837	980	520	860	1 240	3 788	3 854	3 632	4 274
Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	728								
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem									
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania									143
Ekspozycje kapitałowe						2 825			2 642
Inne pozycje	11 901								
RAZEM	275 770	10 919	17 562	25 217	61 338	158 284	203 871	33 823	11 896

9.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, regionów i zabezpieczeń. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.

Struktura branżowa ekspozycji bilansowych i pozabilansowych (brutto) w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.203 roku w tys. zł

Branża	Klasa ekspozycji					Suma końcowa	Udział branż w strukturze
	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nie prowadzących działalności gospodarczej	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne		
Administracja publiczna	244 784	0	0	0	0	244 784	53,96%
Budownictwo	0	0	0	34 701	0	34 701	7,65%
Edukacja	0	0	0	1 077	0	1 077	0,24%
Handel hurtowy i detaliczny	0	0	0	17 523	0	17 523	3,86%
Wytwarzanie i zaopatr. w energię el. ,gaz	0	0	0	2 920	0	2 920	0,64%
Obsługa nieruchomości	0	0	0	8 556	0	8 556	1,89%
Dz. związana z zakwaterowaniem i usl. gastron.	0	0	0	11 685	0	11 685	2,58%
Dz. finansowa i ubezpiecz.	0	0	39 437	143	0	39 580	8,72%
Pozostała działalność usługowa komunalna	0	0	0	2 529	0	2 529	0,56%
Dz. profesjonalna, naukowa i techniczna	0	0	0	8 689	0	8 689	1,92%
Przetwórstwo	0	0	0	15 566	0	15 566	3,43%
Rolnictwo	0	0	0	42 576	0	42 576	9,38%
Transport, gospodarka magazynowa	0	0	0	9 198	0	9 198	2,03%
Dz. w zakresie usług administr. i dz. wspierająca	0	0	0	5 716	0	5 716	1,26%
Dostawa wody	0	0	0	347	0	347	0,08%
Informacja i komunikacja	0	0	0	6 134	0	6 134	1,35%
Opieka zdrowotna	0	0	0	2 070	0	2 070	0,46%

Działalność związana z kulturą, rozrywką	0	0	0	28	0	28	0,01%
SUMA	244 784	0	39 437	169 458	0	453 679	100,00%

*uwzględnia zaangażowanie w papiery wartościowe i zob. pozabilansowe z tytułu udzielonych gwarancji

Struktura zaangażowania w poszczególnych branżach oraz kwota należności zagrożonych i rezerw celowych według stanu na dzień 31.12.2023 roku w tys. zł:

Branża	Należności normalne	Należności		Rezerwy celowe
		zagrożone	w tym przeterminowane	
Administracja publiczna	244 784	0	0	0
Budownictwo	25 461	9 240	9 240	9 240
Edukacja	1 077	0	0	0
Handel hurtowy i detaliczny	17 208	315	315	315
Wytwarzanie i zaopatr. w energię el. ,gaz	2 920	0	0	0
Obsługa nieruchomości	8 556	0	0	0
Dz. związana z zakwaterowaniem i usł. gastron.	10 520	1 165	1 165	1 165
Dz. finansowa i ubezpiecz.	39 580	0	0	0
Pozostała działalność usługowa komunalna	2 529	0	0	0
Dz. profesjonalna, naukowa i techniczna	8 311	378	378	237
Przetwórstwo	14 036	1 530	1 530	1 530
Rolnictwo	42 426	150	150	150
Transport, gospodarka magazynowa	9 033	165	165	165
Dz. w zakresie usług administr. i dz. wspierająca	5 716	0	0	0
Dostawa wody	347	0	0	
Informacja i komunikacja	6 134	0	0	0
Opieka zdrowotna	2 070	0	0	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką	28	0	0	0
SUMA	440 736	12 943	12 943	12 802

*uwzględnia zaangażowanie w papiery wartościowe i zob. pozabilansowe z tytułu udzielonych gwarancji

Struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na powiaty pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2023 roku w tys. zł.

Powiat	Klasa ekspozycji					Suma końcowa	Udział powiatów w zaangażowaniu kredytowym ogółem
	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne		
gostyniński	8 805	0	0	0	3	8 808	2,73%
grodziski	11 724	0	0	0	78	11 802	3,66%
krakowski	0	0	0	5 727	0	5 727	1,78%
kutnowski	16 020	0	0	0	0	16 020	4,97%
legionowski	0	0	0	0	46	46	0,01%
łęczycki	0	0	0	0	1	1	0,00%
łowicki	548	0	0	1 500	302	2 350	0,73%
łódzki	6 000	0	0	0	13	6 013	1,87%

miński	1 913	0	0	0	0	1 913	0,59%
mławski	1 251	0	0	0	0	1 251	0,39%
nowodworski	0	0	0	3 024	0	3 024	0,94%
ostrołęcki	3 300	0	0	0	0	3 300	1,02%
ostrowski	9 170	0	0	0	0	9 170	2,84%
pajęczański	0	0	0	924	0	924	0,29%
piaseczyński	0	0	0	2 968	0	2 968	0,92%
płocki	0	0	0	53	428	481	0,15%
pruskowski	5 850	0	0	6 062	27	11 939	3,70%
przysuski	1 282	0	0	0	0	1 282	0,40%
radomski	2 000	0	0	0	0	2 000	0,62%
sierpecki	0	0	0	0	0	0	0,00%
skierniewicki	17 068	0	0	4 036	513	21 617	6,71%
sochaczewski	800	0	0	93 610	36 823	131 233	40,71%
sokołowski	0	0	0	0	10	10	0,00%
stargardzki	0	0	0	122	0	122	0,04%
tomaszowski	2 322	0	0	0	0	2 322	0,72%
warszawski	0	0	0	16 807	2 174	18 981	5,89%
warszawski-zachodni	44 011	0	0	1 172	718	45 901	14,24%
wołomiński	0	0	0	5 500	0	5 500	1,71%
wrocławski	0	0	0	0	33	33	0,01%
wyszkowski	0	0	0	0	111	111	0,03%
zielonogórski	0	0	0	0	25	25	0,01%
żyrardowski	3 719	0	0	3 438	329	7 486	2,32%
RAZEM	135 783	0	0	144 943	41 634	322 360	100,00%

*uwzględnia zob. pozabilansowe z tyt. udzielonych gwarancji

Struktura zaangażowania w poszczególnych powiatach oraz kwota należności zagrożonych i rezerw celowych według stanu na dzień 31.12.2023 roku w tys. zł.

Powiat	Kredyty normalne	Należności		Rezerwy celowe
		zagrożone	w tym przeterminowane	
gostyński	8 806	2	2	2
grodziski	11 802	0	0	0
kamiennogórski	0	0	0	0
krakowski	5 727	0	0	0
kutnowski	16 020	0	0	0
legionowski	46	0	0	0
łęczycki	0	1	1	1
łowicki	2 350	0	0	0
łódzki	6 000	13	13	13
miński	1 913	0	0	0
mławski	1 251	0	0	0
nidzicki	0	0	0	0
nowodworski	3 024	0	0	0
ostrołęcki	3 300	0	0	0
ostrowski	9 170	0	0	0
pajęczański	924	0	0	0
piaseczyński	2 968	0	0	0
płocki	474	7	7	7
płoński	0	0	0	0
pruskowski	7 756	4 183	4 183	4 183
przysuski	1 282	0	0	0
radomski	2 000	0	0	0
sierpecki	0	0	0	0

skierniewicki	21 617	0	0	0
słubicki	0	0	0	0
sochaczewski	123 601	7 632	7 632	7 200
sokołowski	10	0	0	0
stargardzki	122	0	0	0
tomaszowski	2 322	0	0	0
warszawski	18 639	342	342	72
warszawski-zachodni	44 719	1 182	1 182	1 182
wołomiński	5 500	0	0	0
wrocławski	33	0	0	0
wyszkowski	111	0	0	0
zielonogórski	25	0	0	0
żyrardowski	7 344	142	142	142
RAZEM	308 856	13 504	13 504	12 802

*uwzględnia zob. pozabilansowe z tyt. udzielonych gwarancji

9.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

Bank dywersyfikuje ryzyko związane z portfelem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie poprzez udzielanie tak zabezpieczonych kredytów wszystkim grupom Klientów, udzielanie kredytów na różne okresy oraz zabezpieczanie hipoteczne na zróżnicowanych nieruchomościach (nieruchomości komercyjne, mieszkaniowe, pozostałe) tak, aby żadne z tych zabezpieczeń nie dominowało.

Bank kreuje ofertę w zakresie kredytów hipotecznych, aby była ona umiarkowanie atrakcyjna. Bank zamierza udzielać kredyty na cele mieszkaniowe i kredyty hipoteczne swoim stałym i sprawdzonym Klientom tak, aby nie byli oni skłonni korzystać z usług innych banków w tym zakresie.

Wartość wskaźnika LtV w momencie udzielenia kredytu nie powinna przekraczać poziomu:

- 1) w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
  - a) 80% lub,
  - b) 90% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
- 2) w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych:
  - a) 75% lub,

- b) 80% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.

Odstępstwa od zasad dotyczących wartości wskaźnika LtV zatwierdza Zarząd biorąc pod uwagę łączne zaangażowanie w finansowanie Klienta, rodzaj zabezpieczenia, cel kredytu, okres kredytowania oraz dotychczasowy przebieg współpracy z Klientem. Indywidualnie istotną ekspozycją kredytową jest ekspozycja o indywidualnej wysokości przekraczającej równowartość 3 mln euro lub stanowiącej więcej niż 5% funduszy własnych Banku.

Przynajmniej raz w roku Bank weryfikuje wartość nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Bank okresowo dokonuje przeglądu i weryfikacji procedur dotyczących udzielania i monitoringu kredytów na finansowanie nieruchomości mieszkaniowych dla Klientów indywidualnych w celu uwzględnienia bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych.

9.4. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji detalicznych

Celem zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku, poprzez stałe monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów przepisów wewnętrznych Banku i przepisów prawa powszechnego. Bank nie jest istotnie zaangażowany z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych w oparciu o:

- 1) analizę ilościową - polegającą na ustaleniu wysokości i stabilności źródeł spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej oraz
- 2) analizę jakościową – określającą skłonność do spłaty zaciągniętych zobowiązań u wszystkich osób zobowiązanych do spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej.

Podejmowanie decyzji kredytowych odbywa się zgodnie z opracowanym schematem i zapewnia rozdzielenie funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka kredytowego w relacji do działań związanych z pozyskiwaniem klientów oraz ze sprzedażą detalicznych produktów bankowych.

W celu ograniczenia poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, Bank wprowadza limity wewnętrzne, określające oczekiwaną strukturę portfela tych ekspozycji, zapewniającą jego dywersyfikację oraz określa maksymalne wartości wskaźnika detalicznych ekspozycji kredytowych obsługiwanych z opóźnieniami.

Monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych odbywa się w okresach kwartalnych.

Przestrzegane są wymagane zasady w zakresie relacji z klientami Banku.

9.5. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne niż oczekiwano.

Celem systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku jest zapewnienie skuteczności technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz eliminowanie ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych.

W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą oraz nierzeczywistą. Monitorowanie ryzyka rezydualnego odbywa się w dwóch obszarach:

- 1) w zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej,
- 2) w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych.

Raportowanie w sprawie ryzyka rezydualnego odbywa się w cyklach półrocznych.

Począwszy od 2008 roku dokonywana jest w Banku okresowa ocena skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. W 2023 roku Bank korzystał z technik ograniczania ryzyka kredytowego mających wpływ na ryzyko rezydualne wykorzystując przyjęte zabezpieczenie prawne w postaci hipoteki do pomniejszenia podstawy naliczenia rezerw celowych na należności kredytowe w grupie należności „poniżej standardu”, „wątpliwe” oraz „stracone”. Szczegółowe dane dotyczące technik redukcji zaprezentowano w tabeli poniżej

Lp	Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	Według stanu na 31.12.2023
1	pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych	Wykorzystywano
2	pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej	Wykorzystywano
3	Techniki ograniczania ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013	Wykorzystywano

W ramach analizy ryzyka rezydualnego analizuje się także zaangażowanie Banku z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia, które jest w Banku limitowane. Ustanowione limity nie

są przekraczane, największą część ekspozycji kredytowych zabezpiecza weksel własny in blanco. Kolejnymi formami zabezpieczeń są hipoteka na nieruchomości komercyjnej, hipoteka na nieruchomości mieszkalnej, poręczenie wg. prawa cywilnego oraz zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej.

Szczegółowe kształtowanie się poziomu zaangażowania Banku w poszczególne rodzaje zabezpieczeń oraz ich procentowy udział przedstawiono w tabeli poniżej w tys. zł.

Rodzaj zabezpieczenia	Suma końcowa	Udział w portfelu kredytowym	Limit	Wykorzystanie limitu
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej	96 170 546,80	29,37%	600,00%	37,20%
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	50 441 849,74	15,40%	400,00%	29,27%
Weksel własny in blanco Kredytobiorcy	141 467 842,85	43,20%	600,00%	54,72%
Poręczenie wg prawa cywilnego	28 272,49	0,01%	100,00%	0,07%
Przelew (cesja) wierzytelności	0,00	0,00%	100,00%	0,00%
Zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej	2 810 283,95	0,86%	100,00%	6,52%
Poręczenie wg prawa wekslowego	1 172 884,79	0,36%	100,00%	2,72%
Oświadczenie dłużnika o poddaniu się egz.	588 606,73	0,18%	100,00%	1,37%
Ubezpieczenie kredytu	201 666,57	0,06%	100,00%	0,47%
Blokada środków na rachunku	0,00	0,00%	100,00%	0,00%
Pełnomocnictwo do rachunku	12 976 882,68	3,96%	100,00%	30,12%
Poręczenie, gwarancja	0,00	0,00%	100,00%	0,00%
Przewłaszczenie /cesja	0,00	0,00%	100,00%	0,00%
Gwarancja BGK	18 885 691,15	5,77%	100,00%	43,83%
Bez rodzaju zabezpieczenia	907 051,22	0,28%	100,00%	2,11%
Kaucja- bez limitu	1 836 867,29	0,56%	0,00%	0,00%
Ogółem	327 488 446,26	100,00%		

Szczegółowe dane przedstawiające kredyty w sytuacji nieregularnej oraz rezerwy w poszczególnych miesiącach analizowanego okresu przedstawiono w tabeli poniżej w tys. zł

Wyszczególnienie	31.01.2023	28.02.2023	31.03.2023	30.04.2023	31.05.2023	30.06.2023
Kredyty w sytuacji nieregularnej	12 422 278,67	12 419 655,52	12 848 020,94	13 007 593,56	13 871 594,00	13 862 519,76
Rezerwy celowe na kredyty nieregularne	12 293 185,16	12 290 837,94	12 287 396,35	12 360 036,49	12 522 206,45	12 515 043,96
Wskaźnik pokrycia ekspozycji zagrożonych rezerwami	98,96%	98,96%	95,64%	95,02%	90,27%	90,28%

Wyszczególnienie	31.07.2023	31.08.2023	30.09.2023	31.10.2023	30.11.2023	31.12.2023
Kredyty w sytuacji nieregularnej	13 843 930,41	13 823 865,48	13 612 927,92	13 601 609,37	13 511 660,89	13 502 612,98
Rezerwy celowe na kredyty nieregularne	13 048 157,43	13 148 448,97	12 902 414,01	12 894 603,40	12 808 517,00	12 801 664,69
Wskaźnik pokrycia ekspozycji zagrożonych rezerwami	94,25%	95,11%	94,78%	94,80%	94,80%	94,81%

Biorąc pod uwagę, że Bank stosuje tylko typowe formy zabezpieczeń ryzyko rezydualne nie ma charakteru istotnego. Koncentracja przyjętych zabezpieczeń jest uwzględniana przy wyznaczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji zabezpieczeń.

9.6. Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów, mające na celu osiągnięcie założonej rentowności /

optymalnego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań oraz zapewnienie stabilnych źródeł finansowania. W celu zachowania bezpieczeństwa monitorowane są podstawowe wskaźniki płynności LCR (płynność krótkoterminowa) oraz NSFR (płynność długoterminowa). Szczegółowe poziomy tych wskaźników obrazują tabele poniżej:

Kalkulacja Wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR - Liquidity Coverage Ratio)		
według stanu na dzień	31.12.2023r.	
Wyszczególnienie	w zł	
Aktywa płynne	308 282 611,97	
Wypływy	90 837 987,71	
Wpływy	9 574 221,53	
Wskaźnik płynności krótkoterminowej ((LCR - Liquidity Coverage Ratio)	wartość minimalna 100%	379,36%

Kalkulacja Wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR - Net Stable Funding Ratio)		
według stanu na dzień	31.12.2023r.	
Wyszczególnienie	w zł	
Wymagane stabilne finansowanie	411 984 211,64	
Dostępne stabilne finansowanie	667 646 867,27	
Wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	wartość minimalna 100%	162,06%

Każdego dnia sprawozdawczego Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz dokonuje obliczeń nadzorczych wskaźników wynikających z rozporządzenia:

Na podstawie decyzji KNF, uczestnicy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS są zwolnieni z konieczności indywidualnego spełniania minimalnego wskaźnika płynności LCR oraz NSFR, a Bank BPS S.A. jest zobowiązany do utrzymywania wymaganego poziomu wskaźnika LCR oraz NSFR i jego sprawozdawania na podstawie skonsolidowanej sytuacji wszystkich uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni, uwzględniający płynność natychmiastową w całym 2023 roku kształtował się powyżej ustalonego limitu określonego na poziomie 0,8, a na koniec grudnia wynosił 3,25.

Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 m-ca w całym półroczu kształtował się powyżej limitu ustalonego na poziomie min. 1,0, na koniec 2023 roku wynosił 3,17.

Wskaźniki płynności średnio- i długoterminowej kształtowały się powyżej ustalonych limitów. W całym roku ich poziom kształtował się na wyższych poziomach niż określone wewnętrzne limity ostrożnościowe.

Codzienne analizy przepływu środków pozwalały na terminową realizację wszystkich zleceń płatniczych oraz wspomagały efektywne zagospodarowywanie wolnych środków na rynku międzybankowym. Analiza stanu środków pieniężnych w kasach Banku zapewniała płynną obsługę klientów, co wpływało na ograniczenie ryzyka związanego z zarządzaniem płynnością bieżącą.

Zobowiązania ogółem w 2023 roku ukształtowały się na poziomie 720 900 tys. zł. Należności ogółem - wg wartości nominalnej wyniosły 391 701 tys. Głównym źródłem finansowania akcji kredytowej były i są środki zdeponowane przez klientów Banku. Depozyty stabilne ukształtowały się na poziomie 445 221 tys. zł. Udział depozytów stabilnych w depozytach ogółem na koniec 2023 roku wynosił 83,65 %. Wskaźnik osadu ogółem na koniec 2023 roku kształtował się na wysokim poziomie i na koniec analizowanego okresu wynosił 89,32 %. Najwyższą stabilnością charakteryzowały się depozyty gospodarstw domowych (89,02%), najniższą zaś depozyty sektora budżetowego, gdzie wskaźnik osadu wynosił 50,07%. Analiza zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów wskazuje, że zarówno poziom wycofanych depozytów przed terminem wymagalności jak i poziom kredytów spłacanych przed terminem zapadalności kształtowały się w analizowanym okresie na niskim poziomie i nie zagrażały płynności finansowej Banku.

Depozyty największych deponentów i depozyty osób wewnętrznych kształtowały się na niskim poziomie i miały niewielki wpływ na stabilność bazy.

Na koniec 2023 roku aktywa płynne wynosiły 336 541 tys. zł, udział aktywów płynnych w aktywach ogółem wynosił 42.10%.

Analiza przestrzegania wszystkich limitów nie wykazała ich przekroczeń.

**Zestawienie płynności bez urealnienia
według stanu na dzień 31-12-2023**

(tys. zł)

Lp	Wyszczególnienie	SUMA	Avista	> 24 h <= 7 dni	> 7 dni <= 1 m-ca	> 1 m-ca <= 3 m-cy	> 3 m-cy <= 6 m-cy	> 6 m-cy <= 1 rok	> 1 rok <= 2 lata	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat
	AKTYWA BILANSOWE	812 100	39 162	257 346	17 288	9 791	14 356	82 610	51 724	135 197	168 161	42 844	-6 379
I.	Kasa	4 378	4 378	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Należności od Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Należności od podmiotów finansowych	103 416	22 180	33 369	0	0	0	47 867	0	0	0	0	0
IV.	Należności od podmiotów niefinansowych	151 690	12 225	212	14 032	5 901	9 541	16 015	19 847	38 759	26 708	19 761	-11 312
V.	Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	136 530	378	0	1 358	3 600	4 659	9 371	17 842	48 708	38 741	11 872	0
VI.	Papiery wartościowe - wg. wartości bilansowej	400 344	0	223 766	0	206	31	4 342	12 902	46 699	102 076	10 099	224
VII.	Aktywa trwałe - wg. wartości bilansowej	8 488	0	0	110	84	125	235	446	1 031	636	1 112	4 709
VIII.	Pozostałe aktywa - wg. wartości bilansowej	7 255	0	0	1 788	0	0	4 780	686	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze finansowym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PASYWA BILANSOWE		607 312	425 172	2 652	13 243	27 142	26 530	82 299	21 940	1 941	2 461	0	3 932
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	491 606	375 547	2 652	10 172	26 133	23 187	31 831	20 100	1 941	44	0	0
IV.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora rządowego i samorządowego	54 885	51 914	0	2 860	14	22	75	0	0	0	0	0
V.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII.	Pozostałe pasywa	4 619	0	0	0	0	0	0	1 840	0	2 417	0	362
VIII.	Rezerwy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IX.	Fundusze własne oraz zobowiązania podporządkowane	43 172	0	0	210	996	3 321	35 075	0	0	0	0	3 570
X.	Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania	-2 287	-2 287	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XI.	Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	15 318	0	0	0	0	0	15 317	0	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE		28 762	28 762	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze finansowym	28 762	28 762	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wskaźniki płynności

1. Luka	-	-414 773	254 695	4 045	-17 351	-12 174	311	29 783	133 257	165 700	42 844	-10 311
2. Luka skumulowana	-	-414 773	-160 078	-156 033	-173 384	-185 558	-185 246	-155 463	-22 206	143 493	186 338	176 027
3. Wskaźnik płynności	-	0,09	97,05	1,31	0,36	0,54	1,00	2,36	69,67	68,32	-	-1,62
4. Wskaźnik płynności skumulowany	-	0,09	0,65	0,67	0,65	0,65	0,69	0,75	0,96	1,23	1,29	1,28

Podstawowe wskaźniki płynności

1. Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni		0,65
a	Aktyw a i zobowiązania pozabilansowe otrzymane - zapadalne	296 508
b	Pasyw a i zobowiązania pozabilansowe udzielone - w wymagalne	456 586
2. Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca		0,67
a	Aktyw a i zobowiązania pozabilansowe otrzymane - zapadalne	313 798
b	Pasyw a i zobowiązania pozabilansowe udzielone - w wymagalne	469 829
3. Wskaźnik płynności do 3 miesięcy		0,65
a	Aktyw a i zobowiązania pozabilansowe otrzymane - zapadalne	323 587
b	Pasyw a i zobowiązania pozabilansowe udzielone - w wymagalne	496 970

Urealnione zestawienie płynności według stanu na dzień 31-12-2023

(tys. zł)

Lp	Wyszczególnienie	SUMA	A'vista	> 24 h <= 7 dni	> 7 dni <= 1 m-ca	> 1 m-ca <= 3 m-cy	> 3 m-cy <= 6 m-cy	> 6 m-cy <= 1 rok	> 1 rok <= 2 lata	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat
	AKTYWA BILANSOWE	812 100	4 706	257 188	5 962	9 773	14 326	82 553	51 616	134 961	167 847	42 496	40 670
I.	Kasa	4 378	4 378	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Należności od Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Należności od podmiotów finansowych	103 416	328	33 211	315	0	0	47 867	0	0	0	0	21 694
IV.	Należności od podmiotów niefinansowych	151 690	0	211	2 013	5 883	9 511	15 958	19 739	38 524	26 395	19 413	14 044
V.	Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	136 530	0	0	1 736	3 600	4 659	9 371	17 842	48 708	38 741	11 872	0
VI.	Papiery wartościowe - wg. wartości bilansowej	400 344	0	223 766	0	206	31	4 342	12 902	46 699	102 076	10 099	224
VII.	Aktywa trwałe - wg. wartości bilansowej	8 488	0	0	110	84	125	235	446	1 031	636	1 112	4 709
VIII.	Pozostałe aktywa - wg. wartości bilansowej	7 255	0	0	1 788	0	0	4 780	686	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze finansowym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PASYWA BILANSOWE	607 312	54 071	568	4 633	6 663	21 333	43 485	6 299	1 067	2 461	0	466 731
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	491 606	30 657	568	2 186	5 657	4 965	8 351	4 459	1 067	44	0	433 651
IV.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora rządowego i samorządowego	54 885	23 414	0	2 236	11	17	59	0	0	0	0	29 148
V.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII.	Pozostałe pasywa	4 619	0	0	0	0	0	0	1 840	0	2 417	0	362
VIII.	Rezerwy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IX.	Fundusze własne oraz zobowiązania podporządkowane	43 172	0	0	210	996	3 321	35 075	0	0	0	0	3 570
X.	Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzenia	-2 287	0	0	0	0	-2 287	0	0	0	0	0	0
XI.	Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	15 317	0	0	0	0	15 317	0	0	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	28 762	28 762	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze finansowym	28 762	28 762	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wskaźniki płynności													
1.	Luka		-78 127	256 620	1 329	3 109	-7 007	39 068	45 317	133 894	165 386	42 496	-426 061
2.	Luka skumulowana		-78 127	178 494	179 823	182 932	175 925	214 993	260 310	394 205	559 591	602 087	176 026
3.	Wskaźnik płynności		0,06	452,96	1,29	1,47	0,67	1,90	8,19	126,48	68,19	-	0,09
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		0,06	3,14	3,04	2,93	2,52	2,35	2,57	3,36	4,30	4,56	1,28

I. Podstawowe wskaźniki płynności	
1. Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	3,14
a Aktyw a i zobow. iazania pozabilansow e otrzymane - zapadalne	261 895
b Pasyw a i zobow. iazania pozabilansow e udzielone - w ymagalne	83 401
2. Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	3,04
a Aktyw a i zobow. iazania pozabilansow e otrzymane - zapadalne	267 857
b Pasyw a i zobow. iazania pozabilansow e udzielone - w ymagalne	88 034
3. Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	2,93
a Aktyw a i zobow. iazania pozabilansow e otrzymane - zapadalne	277 630
b Pasyw a i zobow. iazania pozabilansow e udzielone - w ymagalne	94 697
II. Średni termin zapadalności i wymagalności [dni]	
1. Średni termin zapadalności	1 477
2. Średni termin w ymagalności	5 325

Zgodnie z Rekomendacją P Bank przeprowadzał także:

- Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.
- Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku.
- Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %.

Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20%

według stanu na dzień 31-12-2023

(w tys. zł)

Wpływy środków pieniężnych			
Wyszczególnienie	Stan bieżący	Spadek depozytów ogółem	
		%	kwota
Depozyty bieżące podmiotów finansowych (niebankowych)	0	20%	0
Depozyty terminowe podmiotów finansowych (niebankowych)	0	20%	0
Depozyty bieżące podmiotów niefinansowych	369 625	20%	73 925
Depozyty terminowe podmiotów niefinansowych	293 235	20%	58 647
Depozyty bieżące sektora budżetowego	51 913	20%	10 383
Depozyty terminowe sektora budżetowego	2 971	20%	594
Razem	717 744	~~20%~~	143 549

Możliwe do pozyskania środki pieniężne	
Środki pieniężne (gotówka) w kasach Banku	4 378
Środki na rachunkach w Banku Zrzeszającym	328
Posiadane lokaty terminowe w podmiotach finansowych (bez zablokowanych)	33 211
Posiadane papiery wartościowe - (bez zablokowanych)	262 143
Niewykorzystany debet lub limit kredytu w rachunku bieżącym	11 000
Limit zaangażowania w Banku przez Bank Zrzeszający	27 755
Inne	0
Razem	338 816
Nadwyżka (niedobór) środków	195 267

- Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków.

- Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego.
- Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego.
- Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych.
- Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy.

Wszystkie testy scenariuszowe obrazują, przy różnej dotkliwości możliwości utrzymania przez Bank płynności finansowej Banku. Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. Testy warunków skrajnych badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank, sporządza się według zasad szczegółowo opisanych w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie.

W 2023 roku ryzyko płynności i finansowania znajdowało się na umiarkowanym poziomie, w strukturze bilansu nie zanotowano trwałych zmian, Bank posiadał zdolność płatniczą i spełniał wiążące banki nadzorcze normy płynności. Poziom aktywów płynnych zapewniał ciągłą zdolność do realizacji zleceń klientów i regulowania kosztów działania, ponadto był zabezpieczony stabilną bazą depozytową. Zgromadzone depozyty w pełni finansowały akcję kredytową.

W 2023 roku Bank nie tworzył kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności i finansowania. Kapitały Banku w pełni zabezpieczały ryzyko z tytułu prowadzonej działalności.

9.7. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne, ze względu na swój kompleksowy charakter może mieć znaczący wpływ na działalność i kondycję Banku. Z uwagi na szybki rozwój technologii informatycznych i bankowości elektronicznej, wprowadzanie automatyzacji procesów i intensyfikacji rozliczeń międzybankowych a także złożoność stosowanych systemów oraz oferowanych produktów i usług - wzrosło znaczenie wpływu ryzyka operacyjnego na działalność bankową. Bank ogranicza poziom ryzyka operacyjnego za pomocą działań optymalizujących zarządzanie jakością, zarządzanie zasobami ludzkimi i organizacją Banku, poprzez ubezpieczenia, plany awaryjne, ustanawianie zabezpieczeń prawnych,

przewidywanie skutków zdarzeń operacyjnych a także poprzez kontrolę mechanizmów funkcjonowania kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Regulacyjny wymóg kapitałowy obliczony metodą podstawowego wskaźnika w 2023 roku wynosił 4 454 tys. zł. Alokacja kapitału na ryzyko operacyjne stanowiła mniej niż 8 % funduszy Banku.

Sumę strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2023 roku, w podziale na klasy zdarzeń oraz liczbę zdarzeń ryzyka operacyjnego przedstawia poniższa tabela:

Zestawienie zdarzeń z ryzyka operacyjnego w 2023 roku					
		<i>Ilość zdarzeń</i>	<i>Wielkość straty</i>	<i>Odzyskane</i>	<i>Do odzyskania</i>
Oszustwa wewnętrzne	a) Działania nieuprawnione	0	-	-	-
	b) Kradzież i oszustwo	0	-	-	-
	c) Inne	0	-	-	-
Oszustwa zewnętrzne	a) Kradzież i oszustwo	3	11,00	11,00	-
	b) Bezpieczeństwo systemów	6	1,00	1,00	-
	c) Inne	0	-	-	-
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	a) Stosunki pracownicze	0	-	-	-
	b) Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	-	-	-
	c) Podziały i dyskryminacja	0	-	-	-
	d) Inne	0	-	-	-
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	a) Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	2	0,00	0,00	-
	b) Niewłaściwe praktyki biznesowe lub względem klientów rynkowe	0	-	-	-
	c) Wady produktów	0	-	-	-
	d) Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	-	-	-
	e) Usługi doradcze	0	-	-	-
	f) Inne	0	-	-	-

Szkody związane z aktywami rzeczowymi	a) Klęski żywiołowe i inne zdarzenia	0	-	-	-
	b) Inne	5	16,00	14,00	2,00
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	a) Systemy	5	2,00	1,00	1,00
	b) Bankomaty	84	44,00	35,00	9,00
	c) Inne	3	1,00	-	1,00
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	a) Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	61	22,00	21,00	1,00
	b) Monitorowanie i sprawozdawczość	0	-	-	-
	c) Napływ i dokumentacja klienta	0	-	-	-
	d) Zarządzanie rachunkami klientów	0	-	-	-
	e) Kontrahenci nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	0	-	-	-
	f) Sprzedawcy i dostawcy	0	-	-	-
	g) Usunięcie dokumentów księgowych	0	-	-	-
	h) Inne	4	3,00	3,00	-
Razem		173	100,00	86,00	14,00

W Rejestrze Incydentów Ryzyka Operacyjnego (wewnętrznym) zarejestrowano 173 incydentów ryzyka operacyjnego.

Najczęściej występującymi incydentami były błędy księgowe, błędy atrybutów rejestracji oraz błędy wypłaty środków. Zdarzenia powiązane z tymi incydentami to niedobory i nadwyżki kasowe. Przy incydentach związanych z uszkodzeniem aktywów Bank zastosował transfer ryzyka w postaci ubezpieczenia.

9.8. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- ✓ skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku;
- ✓ całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Zarządzanie ryzykiem obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitoring oraz raportowanie. W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą rolę pełnią Rada Nadzorcza i Zarząd Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka, ze strategią i planem finansowym Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za zorganizowanie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, w tym wdrożenie procedur i limitów ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru. Utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach niezagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej;
- do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany w wyniku odsetkowego;
- zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym oraz na kontroli ryzyka opcji klienta i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy;
- Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest w 3-ech kategoriach tj:

1. ryzyka przeszacowania,
2. ryzyka bazowego,
3. ryzyka opcji klienta.

W analizie ryzyka stopy procentowej uwzględnia się wszystkie aktywa oprocentowane, w tym należności zagrożone pomniejszone o utworzone rezerwy.

Aktywa oprocentowane na ostatni dzień grudnia 2023 roku wynosiły 772 587 tys. zł natomiast pasywa oprocentowane wynosiły 720 900 tys. zł. Zestawienia aktywów i pasywów wg terminów przeszacowania określały lukę dodatnią. Luka dodatnia oznacza, że Bank jest „wrażliwy po stronie aktywnej” tzn. podwyższy swój wynik finansowy gdy stopy procentowe wzrosną a obniży go, gdy nastąpi spadek stóp procentowych. Stopy procentowe na międzybankowym rynku w 2023 roku kształtowały się na wysokim poziomie, stopa redyskonta weksli na koniec roku 2023 wynosiła 5,80%, a stopa referencyjna 5,75%.

Zestawienie luki stopy procentowej wg stanu na 31.12.2023 r. (w tys. zł)

W celu ograniczenia potencjalnego ryzyka analizowano i monitorowano poziom limitów określających apetyt (tolerancję) Banku na ryzyko stopy procentowej. Limity dotyczące poziomu ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego oraz ryzyka opcji klienta ustanowione zostały na adekwatnym poziomie. W 2023 wystąpiły przekroczenia limit ograniczający poziom ryzyka stopy procentowej. Przekroczenia były monitorowane i analizowane w informacjach prezentowanych Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Poziom zerwanych depozytów i spłacanych kredytów przed terminem w analizowanym półroczu, podobnie jak w okresach poprzednich, kształtował się na niskim poziomie i nie wpływał na podwyższenie poziomu tego ryzyka. Ryzyko opcji klienta kształtowało się na niskim, nieistotnym poziomie.

W ramach ograniczenia ryzyka stopy procentowej monitorowany był także poziom zobowiązań pozabilansowych z tytułu otwartych linii kredytowych w aktywach oprocentowanych. Zobowiązania pozabilansowe w żadnym miesiącu analizowanego półrocza nie przekraczały 10 % aktywów oprocentowanych, ich realizacja przebiegała planowo.

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych. Test warunków skrajnych, przy występującym niedopasowaniu w przedziałach przeszacowania, ryzyku opcji klienta oraz ryzyku bazowym wykazał, że nagły spadek stóp procentowych może obniżyć dochód odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy; wpływ ryzyka stopy procentowej na sytuację ekonomiczno-finansową Banku oceniono jako podwyższony.

Zgodnie z wyliczeniami na 31.12.2023 r. zmiana wartości ekonomicznej kapitału na skutek zmian stóp procentowych stanowi oszacowaną stratę związaną z opóźnieniem przeszacowania aktywów i pasywów w stosunku do daty analizy – strata jest tym wyższa, im:

- 1/ Test warunków skrajnych – zmiana o 200 p.b. zmiana wartości ekonomicznej wynosi 962,7 tys. zł, co stanowi 2,15% funduszy własnych - poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego;
- 2/ Test scenariuszowy – wartość zmiany maksymalna wynosi 1 794,8 tys. zł, co stanowi 4,16% kapitału podstawowego Tier 1 - poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego.
- 3/ Test odwrócony - dla zmiany EVE – poziom zmiany stóp, który spowoduje przekroczenie wskaźnika 20% zmiany EVE w relacji do funduszy własnych, wynosi 6 937,96 .

Test odwrócony wskazuje, że maksymalna zmiana stóp procentowych, przy której wynik finansowy brutto Banku nie będzie ujemny, wynosi 3,65 p.p.

Nie wystąpiła konieczność tworzenia kapitału wewnętrznego i alokacji funduszy na ryzyko stopy procentowej.

9.9. Zarządzanie ryzykiem wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego wynikające z niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie wynikającym m.in. z zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą planu finansowego uwzględnione zostało w Raporcie z analizy wykonania planu finansowego za 2023 rok.

Przeprowadzona analiza rachunku wyniku finansowego oparta została na analizie struktury sumy bilansowej począwszy od źródeł jej finansowania po dokonane zmiany w strukturze aktywów Banku, zawiera analizę współczynników zmienności, analizę wskaźnikową i wyniki stress-testów oraz poziom osiągniętych wartości w limitowanych pozycjach i ocenę poziomu ryzyka.

Wynik z tytułu prowizji w okresie ostatnich 5-let charakteryzowały się najniższym poziomem zmienności. Różnica wartości rezerw miała najwyższy wskaźnik zmienności. Było to następstwem znacząco większego niż w poprzednich latach wyniku w roku 2023.

Wskaźnik zmienności określający poziom kredytów zagrożonych jest na umiarkowany i na dużo niższym poziomie jak wskaźnik charakteryzujący odpisy na rezerwy co wskazuje, że wzrost należności zagrożonych wyhamował w ostatnich okresach a wzrost poziomu odpisów na rezerwy celowe, które obejmują także aktualizację wartości majątku finansowego, znacząco wzrastał.

Zmienność marży odsetkowej była na wysokim poziomie - im wyższa zmienność marży odsetkowej tym wyższa zmienność wyniku odsetkowego.

Analiza pozycji wynik finansowy netto wskazuje na trend wzrostowy wyniku finansowego netto z ostatnich 5 lat. Wypracowane wielkości na dzień 31 grudnia 2023 roku wskazują, że wynik na działalności bankowej ukształtował się powyżej poziomu osiągniętego w latach poprzednich i zachowuje tendencje wzrostowe.

Do oceny rentowności działania wykorzystano 10 wskaźników charakteryzujących całość działalności. Poziom większości uzyskanych wskaźników na koniec analizowanego okresu jest korzystniejszy niż osiągnięty w porównywalnym okresie roku ubiegłego.

Dochodowość aktywów przychodowych wyniosła 7,67% i była o 1,28 pp. wyższa w porównaniu do 2022 roku, natomiast koszt pozyskania środków wyniósł 2,72% i w porównaniu do analogicznego okresu 2022 roku był wyższy o 1,34 pp.

Na podstawie analizy wybranych wskaźników dotyczących kosztów działania stwierdzono między innymi, że zmniejszyły się koszty osobowe w kosztach działania o 13,49pp., spadł udział kosztów działania w kosztach ogółem o 1,16 pp. Korzystnie ukształtował się wskaźnik prezentujący poziom aktywów w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, który wzrósł o 682,91 tys. zł, oraz wzrósł o 209,68 tys. zł poziom wypracowanego wyniku finansowego brutto mierzony na 1 zatrudnionego.

Zanotowano spadek wskaźnika C/I o 2,46 pp. Stopień zabezpieczenia należności zagrożonych rezerwami celowymi utrzymuje się na wysokim poziomie, jednak spadł w porównaniu do 2022 roku o 4,19 pp. Dokonane odpisy na rezerwy celowe stanowiły 37,37% w wyniku brutto oraz 17,95% w wyniku na działalności bankowej. Należy pamiętać, że odpisy te obejmują także aktualizację wartości majątku finansowego. Zmniejszył się udział rozwiązanych rezerw celowych w przychodach ogółem i wynosił na koniec grudnia 2023 roku 2,05%.

Analiza scenariuszowa służy do przeprowadzenia testu warunków skrajnych i jego wpływu na kształtowanie się wyniku finansowego w przypadku pogorszenia się parametrów makroekonomicznych oraz wzrostu konkurencji.

Analiza scenariuszowa jest przeprowadzana przy opracowywaniu planu finansowego oraz na koniec półrocza, a jej wyniki przedstawiane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku w półrocznym Raporcie z analizy ryzyka wyniku finansowego.

Osiągnięte wartości w zakresie wskaźników ograniczających ryzyko wyniku finansowego wskazują, że na koniec 2023 roku wszystkie ukształtowały się powyżej ustalonych limitów ostrożnościowych.

Wynik finansowy netto za 2023 rok wynosił 14 540 tys. zł i w relacji do funduszy własnych na datę analizy stanowił 33,7% funduszy własnych. Wynik finansowy w podanej wartości stanowił 110,2% wielkości planowanej za 2023 rok.

Nie zachodziła konieczność tworzenia kapitału wewnętrznego na ryzyko wyniku finansowego.

W procesie BION ryzyko wyniku finansowego oceniane jest poprzez ocenę ryzyka biznesowego, które może przejawiać się także w obszarze ryzyka strategicznego, czy wynikać ze zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności lub zmiany warunków ekonomiczno-społecznych a także dotyczy ryzyka konkurencji. Do oceny ryzyka biznesowego przyjęto wskaźniki wynikające z rachunku wyniku i określające efektywność działania takie jak ROA, ROE, C/I, poziom uzyskanej marży odsetkowej, poziom przychodów z tytułu prowizji i opłat do aktywów oraz zysk na zatrudnionego i zysk do aktywów.

Na podstawie tych wskaźników oceniono, że profil ryzyka wyniku finansowego znajdował się na niskim poziomie.

9.10. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe – jest to ryzyko niekorzystnych, niezależnych od Banku, zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku. Ze względu na niską skalę prowadzonej przez Bank

działalności handlowej, ponoszone ryzyko rynkowe ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego.

Na koniec 2023 roku w Banku występowała krótka całkowita pozycja walutowa o wartości 6 tys. zł. Maksymalna pozycja walutowa odnotowana w grudniu wynosiła 26 tys. zł, a minimalna 3 tys. zł. Średnia wartość całkowitej pozycji walutowej wynosiła 12 tys. zł.

Na koniec analizowanego okresu Bank utrzymywał otwarte pozycje indywidualne w walucie:

EUR– wartość 5 tys. zł.

USD– wartość 0,2 tys. zł.

Aktywa walutowe banku w ostatnim dniu 2023 roku składały się z następujących pozycji:

- Gotówka – 547 tys. zł
- Lokaty terminowe – 17 463 tys. zł
- Pozostałe należności – 0 tys. zł.

Łącznie : 18 010 tys. zł.

Pasywa walutowe banku składały się z następujących pozycji:

- Rachunki bieżące przedsiębiorstw, spółek i spółdzielni – 5 615 tys. zł
- Rachunki bieżące rolników – 220 tys. zł
- Rachunki bieżące przedsiębiorców indywidualnych – 3 611 tys. zł
- Rachunki bieżące osób fizycznych – 8 164 tys. zł
- Depozyty terminowe do 12 miesięcy – 406 tys. zł
- Odsetki od depozytów – 0 tys. zł

Łącznie: 18 016 tys. zł

Na dzień 31.12.2023 limit na pozycję całkowitą wynosił 892 tys. zł. Całkowita pozycja walutowa wynosząca 6 tys. zł stanowiła 0,64% limitu. Nie było potrzeby tworzenia wymogu z tytułu ryzyka walutowego. Limity w całym okresie zostały zachowane.

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych. Straty wynikające ze zmiany kursów walut obliczone zostały według dwóch metod. Pierwsza zakłada określenie 5% wartości zagrożonej na podstawie wartości kursów walut z ostatnich 1500 dni, druga zaś analizuje wpływ niekorzystnej zmiany kursów walutowych o 30% na pozycję Banku w danej walucie.

Obydwie te wartości były niższe od limitu ustanowionego na poziomie 15%.

Rok 2023 zamknął się wynikiem z pozycji wymiany w wysokości 380 tys.. zł.

10. Zarządzanie w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Dokument EBA z 31 października 2018 r. pt. „Wytyczne dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi” nakłada na instytucje finansowe stosowanie właściwych praktyk zarządzania tymi ekspozycjami. Wytyczne mają zastosowanie od dnia 30 czerwca 2019 r.

Bank raportuje portfel kredytów zagrożonych obsługiwanych i nieobsługiwanych oraz portfel kredytów restrukturyzowanych. Podstawowy podział tych kredytów obejmuje:

- zaległości krótkoterminowe wymagające działań restrukturyzacyjnych w krótkim czasie (do 90 dni przeterminowania),
- zaległości długoterminowe wymagające restrukturyzacji,
- ekspozycje likwidowane, odzyskiwanie należności, sprawy sądowe, przejęcia w drodze postępowania egzekucyjnego.

Na podstawie „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” Bank jest zobowiązany do opracowania i ujawniania czterech raportów, prezentujących zbiorcze dane raz w roku. Raporty te przedstawiają poniższe tabele.

Tabela przedstawiająca jakość kredytową ekspozycji restrukturyzowanych z podziałem na obsługiwane i nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane, utratę ich wartości oraz zabezpieczenia (*załącznik nr 1 Wytycznych EBA/GL/2018/10*).

		a	b	c	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		w tym ekspozycje z utratą wartości	obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1	Kredyty i zaliczki	3 030							
2	<i>banki centralne</i>								
3	<i>instytucje rządowe</i>								
4	<i>instytucje kredytowe</i>								
5	<i>inne instytucje finansowe</i>								
6	<i>przedsiębiorstwa</i>	5 952							
7	<i>gospodarstwa domowe</i>	78							
8	Dłużne papiery wartościowe								
9	Zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10	łącznie	3 030							

Tabela przedstawiająca jakość kredytową ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania (*załącznik nr 3 Wytycznych EBA/GL/2018/10*).

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna											
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane								
	Nieprzeterninowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterninowane >30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterninowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterninowane >90 dni ≤ 180 dni	Przeterninowane >180 dni ≤ 1 rok	Przeterninowane >1 rok ≤ 5 lat	Przeterninowane >powyżej 5 lat	Przeterninowane >5 lat ≤ 7 lat	Przeterninowane >7 lat		w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
Kredyty i zaliczki	378 309	378 292	17	26 181	895	157	132	3 539	21 458			
<i>Banki centralne</i>												
<i>Instytucje rządowe</i>	135 531	135 531										
<i>Instytucje kredytowe</i>	102 968	102 968										
<i>Inne instytucje finansowe</i>	290	290										
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	40 596	40 596		23 243				3 400	19 843			
<i>w tym MSP</i>	40 596	40 596		23 243				3 400	19 843			
<i>Gospodarstwa domowe</i>	98 924	98 907	17	2 938	895	157	132	139	1 615			
Dłużne papiery wartościowe	400 120	400 120		2 682					2 682			
<i>Banki centralne</i>	119 924	119 924										
<i>Instytucje rządowe</i>	212 853	212 853										
<i>Instytucje kredytowe</i>	42 775	42 775										
<i>Inne instytucje finansowe</i>	1 639	1 639										
<i>Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	22 929	22 929		2 682					2 682			
Łącznie	778 429	778 412	17	28 863	895	157	132	3 539	24 140			

Tabela przedstawiająca ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy (załącznik nr 4 Wytycznych EBA/GL/2018/10).

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisanie częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i	
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane -			Ekspozycje nieobsługiwane -				Z tytułu ekspozycji	Z tytułu ekspozycji
	w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3				
1 Kredyty i zaliczki	378 309			26 181								26 181			
<i>2 Banki centralne</i>															
<i>3 Instytucje rządowe</i>	135 531														
<i>4 Instytucje kredytowe</i>	102 968														
<i>5 Inne instytucje finansowe</i>	290														
<i>6 Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	40 596			23 243								23 243			
<i>7 w tym MSP</i>	40 596			23 243								23 243			
<i>8 Gospodarstwa domowe</i>	98 924			2 938								2 938			
9 Dłużne papiery wartościowe	400 120			2 682								2 682			
<i>10 Banki centralne</i>	119 924														
<i>11 Instytucje rządowe</i>	212 853														
<i>12 Instytucje kredytowe</i>	42 775														
<i>13 Inne instytucje finansowe</i>	1 639														
<i>14 Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	22 929			2 682								2 682			
15 Ekspozycje pozabilansowe	31 745														
<i>16 Banki centralne</i>															
<i>17 Instytucje rządowe</i>															
<i>18 Instytucje kredytowe</i>															
<i>19 Inne instytucje finansowe</i>															
<i>20 Przedsiębiorstwa niefinansowe</i>															
<i>21 Gospodarstwa domowe</i>															
22 Łącznie	778 429			28 863								28 863			

Tabela przedstawiająca zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne, z podziałem na rodzaje przejętych aktywów, według załącznika nr 4 (załącznik nr 9 Wytycznych EBA/GL/2018/10).

	a	b
	Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
Rzeczowe aktywa trwałe		
Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
<i>Nieruchomości mieszkalne</i>		
<i>Nieruchomości komercyjne</i>		
<i>Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)</i>		
<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>		
<i>Pozostałe</i>		
łącznie	0	0

11. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Poza działalnością kredytową Bank angażuje wolne środki na zakup papierów wartościowych.

W portfelu Banku na dzień 31.12.2023 r. znajdują się: obligacje skarbowe, bony pieniężne, obligacje korporacyjne, obligacje komunalne, certyfikaty inwestycyjne, obligacje BGK na rzecz FP COVID 19.

Bank nie posiada papierów wartościowych własnej emisji.

Zestawienie wartości papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2023 roku przedstawia poniższe zestawienie

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wg ceny nabycia w tys. zł	Wartość bilansowa w tys. zł
1.	Dłużne papiery wartościowe emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	223 766	223 766
a)	Obligacje skarbowe	103 842	103 842
b)	Bony pieniężne	119 924	119 924
2.	Dłużne papiery wartościowe emitowane przez pozostałe monetarne instytucje finansowe	45 907	44 557
a)	Obligacje wyemitowane przez BPS S.A.	4 300	4 398
b)	Certyfikaty inwestycyjne BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S. A.	976	143
c)	Obligacje BGK na rzecz FP COVID 19	39 000	38 377
d)	Obligacje korporacyjne KRUK S.A.	1 631	1 639
3.	Dłużne papiery wartościowe	22 854	22 929

	emitowane przez podmioty sektora niefinansowego		
	Obligacje korporacyjne	22 854	22 929
4.	Dłużne papiery wartościowe emitowane przez instytucje samorządowe	107 760	109 011
	Obligacje komunalne	107 760	109 011
	Papiery wartościowe ogółem:	400 287	400 263

12. Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

13. Dźwignia finansowa

Bank kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków. Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2023 roku wyniosła 6,09%.

14. Ujawnienia informacji na podstawie Rekomendacji Z KNF

W niniejszej części raportu Bank ujawnia informacje na podstawie Rekomendacji Z KNF:

- 1) określonego w zasadach wynagradzania w Banku, maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym, zgodnie z Rekomendacją Z nr 30.1
- 2) przyjętej w Banku polityki zarządzania konfliktami interesów, istotnych zidentyfikowanych i potencjalnych konfliktów interesów oraz sposobu nimi zarządzania, zgodnie z Rekomendacją Z nr 13.6;

1) Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym

Bank ustalił w „Polityce wynagrodzeń Banku Spółdzielczego w Sochaczewie ” maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu Banku w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym, w wysokości 600%.

Stosunek ten został ustalony na poziomie umożliwiającym skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników Banku, z uwzględnieniem potrzeby ostrożnego i stabilnego

zarządzania Bankiem i ma zastosowanie począwszy od 2022 r. Wskaźnik za rok 2023 nie został przekroczony i wyniósł 548,92 %.

2) Zarządzanie konfliktami interesów

W Banku została przyjęta Polityka zarządzania konfliktami interesów w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie, która określa zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia z procesu decyzyjnego członka organu zarządzającego/ nadzorującego Banku, w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

Celem Polityki jest identyfikacja i ocena rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów między interesami Banku, a prywatnymi interesami pracowników lub członków organów Banku oraz osób trzecich powiązanych z pracownikami lub członkami organów, oraz ich minimalizacji lub zapobiegania ich występowaniu, a także zapobieganie konfliktowi postrzeganemu.

W Banku przestrzeganie zasad Polityki jest realizowane poprzez:

- 1) właściwą organizację i prawidłowe funkcjonowanie organów Banku;
- 2) odpowiednie działania organizacyjne, zmierzające do wprowadzenia podziału zadań i odpowiedzialności, zapobiegające konfliktowi interesów;
- 3) wprowadzenie zasad zawierania transakcji z podmiotami zależnymi, a także podmiotami powiązanych z Członkami organów Banku oraz osobami zajmującymi inne stanowiska kierownicze w Banku;
- 4) dbałość o zapisy w regulacjach wewnętrznych, zapewniające zgodność z zasadami Polityki;
- 5) nadzór organów Banku nad ich przestrzeganiem.

Stanowisko ds. Zgodności raportuje do Zarządu oraz Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej wyniki testów zgodności w zakresie zgłoszonych przypadków ryzyka konfliktu interesów oraz testów dotyczących mechanizmów kontroli wewnętrznej w ramach rocznego sprawozdania dotyczącego konfliktu interesów.

Stanowisko ds. Zgodności w okresach kwartalnych w ramach identyfikacji ryzyka braku zgodności, przedstawia organom Banku informację na temat zidentyfikowanych incydentów konfliktu interesów.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku zapewniają publiczne ujawnianie odpowiednich informacji dotyczących przyjętej w Banku polityki zarządzania konfliktami interesów oraz konfliktami, które mogłyby powstać z powodu przynależności Banku do grupy lub transakcji zawieranych przez Bank z innymi podmiotami w grupie. Publicznemu ujawnieniu nie mogą podlegać informacje objęte ochroną: stanowiące dane osobowe, tajemnicę bankową lub tajemnicę przedsiębiorstwa. Powyższe informacje, a także informacje o istnieniu w Banku takich potencjalnych konfliktów oraz ich zakresie, powinny

być także przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego - a także do jednostki zarządzającej systemem ochrony

W 2023 roku nie wystąpiły zgłoszenia do rejestru konfliktów interesów, odnotowano jedno wystąpienie potencjalnego konfliktu interesów zidentyfikowane przez Stanowisko ds. Zgodności w wyniku przeprowadzonego testu (kontroli wewnętrznej). Stwierdzono konflikt w zakresie zadań wykonywanych przez Kierownika Stanowiska Restrukturyzacji i Windykacji (brak rozdzielenia i podziału obowiązków operacyjnych od decyzyjnych w SRIW).

Polityka zarządzania konfliktami interesów w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie zawierająca informacje o zarządzaniu konfliktami interesów w Banku dostępna jest na stronie www Banku: <http://www.bssochaczew.pl>

15. Ujawniania informacji na podstawie Rekomendacji H

Opis systemu kontroli wewnętrznej – zgodnie z Rekomendacją H nr 1.11

Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Sochaczewie dostępne są na stronie www Banku: <http://www.bssochaczew.pl>

16. Polityka wynagradzania

Polityka wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie określająca ogólne zasady wynagradzania dostępna jest na stronie www Banku: <http://www.bssochaczew.pl>

Ogólne zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie zostały przyjęte przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Ostatnie zmiany zostały przyjęte Uchwałą Nr 63/2023 Zarządu Banku z 19.04.2023 roku oraz Uchwałą Nr 41/2023r. Rady Nadzorczej Banku z 27.04.2023 roku.

Zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie, uchwalone zostały zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach, Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) Nr 2021/923 z dnia 25 marca 2021 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających kryteria służące ustaleniu obowiązków kierowniczych, funkcji kontrolnych, istotnych jednostek gospodarczych i znacznego wpływu na profil ryzyka istotnej jednostki gospodarczej oraz określające kryteria służące ustaleniu pracowników lub kategorii pracowników, których działalność zawodowa wpływa na profil ryzyka tych instytucji w sposób porównywalnie tak istotny jak w przypadku pracowników lub kategorii pracowników, o których mowa w art. 92 ust. 3 tej dyrektywy;

Za osoby, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sochaczewie uznano wszystkich Członków Zarządu Banku, Głównego Księgowego, Kierownika Stanowiska ds. zgodności oraz Kierownika Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz.

Wynagrodzenie tych osób składa się z wynagrodzenia stałego (wypłacane w okresach miesięcznych) i wynagrodzenia zmiennego. Do zmiennych składników wynagrodzeń zaliczono premie oraz nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy- przyznawane przez Radę Nadzorczą Banku.

EU REM1 -Wynagrodzenie przyznane za dany rok obrotowy

			a	b	c	d
			Funkcja nadzorcza organu zarządzającego	Funkcja zarządcza organu zarządzającego	Pozostali członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla	Pozostali określony personel
1	Wynagrodzenie stałe	Liczba pracowników należących do określonego personelu	8	4	3	
2		Wynagrodzenie stałe ogółem	211	1367	404	
3		W tym: w formie środków pieniężnych	211	1367	404	
4		(Nie ma zasobowania w UE)				
EU-4a		W tym: akcje lub odpowiadające im tytuły własności				
5		W tym: instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne				
EU-5x		W tym: inne instrumenty				
6		(Nie ma zasobowania w UE)				
7	W tym: inne formy					
8	(Nie ma zasobowania w UE)					
9	Wynagrodzenie zmienne	Liczba pracowników należących do określonego personelu		4	3	
10		Wynagrodzenie zmienne ogółem		348	96	
11		W tym: w formie środków pieniężnych		348	96	
12		W tym: odroczone				
EU-13a		W tym: akcje lub odpowiadające im tytuły własności				
EU-14a		W tym: odroczone				
EU-13b		W tym: instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne				
EU-14b		W tym: odroczone				
EU-14x	W tym: inne instrumenty					
EU-14y	W tym: odroczone					
15	W tym: inne formy					
16	W tym: odroczone					
17	Wynagrodzenie ogółem (2 + 10)		211	1715	500	

17. Najważniejsze wskaźniki

Tabela EU KM1

EU KM1 - Najważniejsze wskaźniki			
		31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Dostępne fundusze własne (kwoty)			
1	Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	43 083	37 041
2	Kapitał Tier I (tys. zł)	43 083	37 041
3	Łączny kapitał (tys. zł)	44 798	38 756
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem			
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	257 044	220 128
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	16,7608	16,8267
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	16,7608	16,8267
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,4281	17,6059
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000	8,0000
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000	2,5000
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000	2,5000
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000	10,5000
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,7608	8,8268
Wskaźnik dźwigni			
13	Miara ekspozycji całkowitej	707387	605743
14	Wskaźnik dźwigni (%)	6,0904	6,1149
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000	3,0000
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000	3,0000
Wskaźnik pokrycia wypływów netto*			
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	248081	194637
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	90485	89404
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	8502	7090
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	81983	82314
17	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	302,6000	236,4566
Wskaźnik stabilnego finansowania netto*			
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	667995	564260
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	411473	375307
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	162,34	150,35

Tabela EU KM2

EU KM2: Najważniejsze wskaźniki – MREL i w stosownych przypadkach wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych dotyczący globalnych instytucji o znaczeniu systemowym							
		a	b	c	d	e	f
		Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)	Wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych dotyczący globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (TLAC)				
		31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne, współczynniki i elementy składowe							
1	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne	44798	nd	nd	nd	nd	nd
EU-1a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	44798	nd	nd	nd	nd	nd
2	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (TREA)	257044	nd	nd	nd	nd	nd
3	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TREA	17,43	nd	nd	nd	nd	nd
EU-3a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	44798	nd	nd	nd	nd	nd
4	Miara ekspozycji całkowitej (TEM) grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji	707387	nd	nd	nd	nd	nd
5	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TEM	6,33	nd	nd	nd	nd	nd
EU-5a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	44798	nd	nd	nd	nd	nd
6a	Czy ma zastosowanie wyłączenie z podporządkowania przewidziane w art. 72b ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013? (wyłączenie w wysokości 5 %)		nd	nd	nd	nd	nd
6b	Kwota łączna dozwolonych niepodporządkowanych instrumentów zobowiązań kwalifikowalnych, jeżeli swoboda decyzji co do podporządkowania zgodnie z art. 72b ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 jest stosowana (wyłączenie w wysokości maks. 3,5 %)		nd	nd	nd	nd	nd
6c	w przypadku gdy ograniczone wyłączenie z podporządkowania ma zastosowanie zgodnie z art. 72b ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, kwota wyemitowanych środków, których stopień uprzywilejowania jest równy stopniowi uprzywilejowania wyłączonych zobowiązań i które ujęto w wierszu 1, podzielona przez kwotę wyemitowanych środków, których stopień uprzywilejowania jest równy stopniowi uprzywilejowania wyłączonych zobowiązań i które zostałyby ujęte w wierszu 1, jeżeli nie zastosowano by ograniczenia (%)		nd	nd	nd	nd	nd
Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)							
EU-7	MREL wyrażony jako odsetek TREA	10,50%					
EU-8	W tym część, która musi zostać spełniona z wykorzystaniem funduszy własnych lub zobowiązań podporządkowanych	10,50					
EU-9	MREL wyrażony jako odsetek TEM	3,00%					
EU-10	W tym część, która musi zostać spełniona z wykorzystaniem funduszy własnych lub zobowiązań podporządkowanych	3,00					

***

Bank Spółdzielczy w Sochaczewie podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

18. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Sochaczewie

Zarząd Banku Spółdzielczego w Sochaczewie :

- 1) oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, niniejsza Informacja została przygotowana zgodnie ze sformalizowanymi procedurami obowiązującymi w Banku, służącymi zapewnieniu zgodności z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji wynikającymi z Części Ósmej Rozporządzenia CRR,
- 2) oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność przyjętych w Banku rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykiem daje pewność, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest odpowiedni w punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku,
- 3) zatwierdza niniejszą Informację, zawierającą kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz procesu zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko.

Sochaczew 26.06.2024 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Sochaczewie